ЗАХОДНЕ-БЕЛАРУСКАЯ ГРАМАДЗКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ЗАСНАВАНА Ў 1920 г.

ПАГОНЯ

№ 35 (91) 28 кастрычніка – 3 лістапада 1994 Кошт 50 рублёў

Многія лекары ад страху трапіць пад скарачэньне баяцца сказаць слова ў падтрымку калегаў. - ст. 3.

Як і ўсе хлапчукі, ён жадаў гуляць у вайну, таму з дапамогай ног змайстраваў сабе пістолет. - ст. 4.

Гансалес адбіваўся нажом і патрапіў у працінніка. Ад удару ў гуманоіда нож зламаўся. - ст. 6.

ПРАГРАМА ТЭЛЕБАЧАНЬНЯ НА ТЫДЗЕНЬ: Менск – Варшава – Масква - Санкт-Пецярбург.

ЧАМУ ТАКОЕ ГАРОТНАЕ НАША ЖЫЦЬЦЁ?

Нягледзячы на рашучыя заявы А.Лукашэнкі, што цэны на прадукты харчаваньня не будуць расьці, а жыццёвы ўзровень насельніцтва перастане катастрафічна падаць, цэны па-ранейшаму растуць і яшчэ больш імкліва, а пра жыццёвы ўзровень няма чаго казаць. Што б ні гаварыў ён зараз, але шлях у крэсла Прэзідэнта Беларусі яму праклалі "страстные речи" аб барацьбе з карупцыяй, мафіяй, хабарніцтвам: пачынаючы з кілаграма іржавых цьвікоў Шушкевіча да "чамаданаў" кампрамату накшталт Руцкога. Ён абяцаў зьнішчыць парушальнікаў закона "калёным железом", а зараз на іх няма нават "холодного прутка". Цяпер прэзідэнт на заявы дэпутатаў аб парушэньнях тых ці іншых чыноўнікаў заяўляе, што "не надо мне политических спекуляций на почве мафии". Няўжо ён забыў, што менавіта на такім папулізме прыйшоў да ўлады.

З яго размовы з расейскім журналістам А.Караулавым жыхары Беларусі даведаліся пра цікавую дэталь: ніякай праграмы па вываду рэспублікі з крызісу ў яго не было, і толькі да сярэдзіны верасьня яе павінны былі распрацаваць. Бачна, што ён кіраваўся напалеонаўскім прынцыпам: "улезьці ў бітву, а там будзе бачна", галоўнае - стаць прэзідэнтам, а ўжо з дапамогай улады штосьці зрабіць. Такая палітыка вельмі рэдка дае станоўчыя вынікі, бо ў ёй шмат авантурызму.

Наша трагедыя яшчэ ў тым, што цяперашні ўрад дагэтуль не меў уласнай праграмы вываду эканомікі з крызісу і разьвіцьця незалежнай дзяржавы. Атрымліваецца, што ўсё, што было раней, - гульні, мэта якіх - атрымаць ўладу, чакаючы цуду і дапамогі з боку. Але ніхто задарма дапамагаць не стане, бо зараз кожны шукае выгады, а бліжні - у першую чаргу.

Усяму гэтаму ёсьць тлумачэньне. У нас быў таталітарны рэжым. Дэмакратыя пачала зараджацца пасьля 90-х гадоў і была слабая, непасьлядоўная. Дэмакраты пачалі сваю дзейнасьць з недазвальняльных памылак.

У 1991 годзе пасьля путчу, калі ўлада была безгаспадарная і ляжала ля ног, а бальшавікі былі ў разгубленасьці, зразумеўшы, што з-за іх ніхто не пойдзе на барыкады, дэмакраты не здолелі цалкам выкарыстаць сітуацыю.

Не сталі прароцкімі словы Леніна: "Народ, вкусивший побед социалистической революции, никому не отдаст своих завоеваний." А справа ў тым, што іх і не было, а толькі догмы, мэта якіх адна - утрымаць бальшавікоў ва ўладзе. Але ж, будучы лепш арганізаванымі, чым дэмакраты, бальшавікі паступова апрытомнелі і пачалі рыхтавацца да захопу яе.

Асноўная памылка Ельцына ў тым, што адразу ў 1991 годзе не былі назначаны выбары ў Вярхоўны Савет. Тады б і бальшавікі, і партнаменклатура былі б канчаткова пераможаны. Але, як і ўсё ў дыялектыцы, гэтая памылка мае станоўчае значэньне. У новых абставінах людзі змаглі ўбачыць ілжывы антынародны твар бальшавізму. Была прадэманстравана прага ўладарыць і тое, што ўлада для іх - самамэта. Ніхто ж не паўтарыў подзьвіг Лазо, мала хто палічыў партбілет вышэй за ўсё. Праўда, наш прэзідэнт яшчэ доўга ганарыўся тым, што на лацкане пінжака носіць значок дэпутата Вярхоўнага Савета БССР. Большасьць з партнаменклатуры, каб не згубіць уладу, уладкавалася ў гаспадарча-адміністрацыйныя структуры.

(Заканчэньне на 2-й ст.)

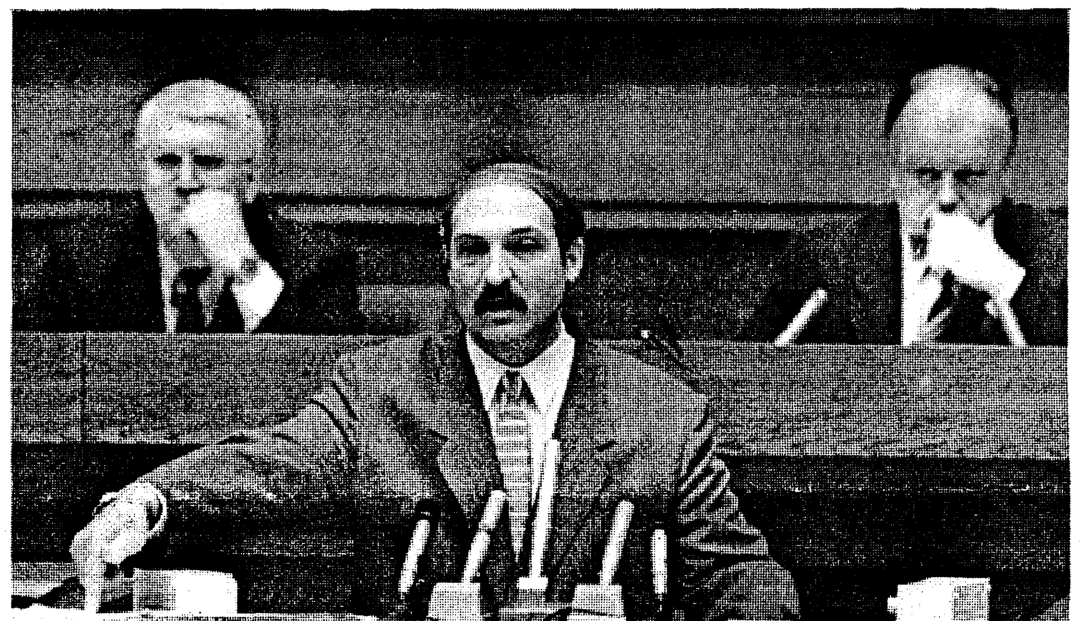

Фатаграфаваў С.Грыц.

ЦЯГА ДА МІНУЎШЧЫНЫ?

За вяртаньне да калгасна-саўгаснага ладу прагаласавала большасьць працоўнага калектыву акцыянернага таварыства "Горскае" Магілёўскай вобласьці. У акцыянерным таварыстве ўжо некалькі год запар вядзецца эканамічны эксперымент, дзякуючы якому ўдвая павялічылася вытворчасьць малака і мяса, на 40% ўзрасла заработная плата.

Што пацягнула акцыянераў да мінуўшчыны?

Падставай да вяртаньня ў калгасную форму гаспадараньня на зямлі паслужылі празьмерныя падаткі ад фонду зарплаты, якіх раней з калгасьнікаў не бралі. Акрамя таго, большасьць баіцца адказнасьці, якая патрабуецца ад кожнага на любым участку працы.

ВІЦЕБСКІЯ КАЗАКІ

У Віцебску створана яшчэ адна арганізацыя па "узьяднаньню" брацкіх славянскіх народаў "Казацкае брацтва". Брацтва мае на мэце дзейнічаць на ніве прапаганды еднасьці Ўсходніх і Заходніх славян.

На чале гэтай паўваеннай і паўграмадзянскай арганізацыі стаіць вайсковы атаман, маёр у адстаўцы, дэпутат Віцебскага гарадзкога Савета В.Афанасьеў.

У сувязі з гэтым Віцебская рада БНФ зрабіла заяву, што такая "казацкая арганізацыя" уяўляе сабой пагрозу дзяржаўным інтарэсам Беларусі.

Ул.інф.

НАВІНЫ БНФ

Адбылося пашыранае пасяджэньне Гарадзенскай рады БНФ "Адраджэньне". Сябры рады абмеркавалі магчымасьці супрацоўніцтва з гарадзкім таварыствам абароны спажыўцоў.

Дарэчы, у працы рады ўзяла ўдзел старшыня Гарадзкога таварыства абароны спажыўцоў спадарыня Жукава, якая выступіла з дакладам аб форме супрацоўніцтва.

Дапамагаць таварыству ў яго працы выказалі жаданьне дзесяць сяброў з шэрагаў БНФ.

* * *

Таксама сябры Рады прынялі рашэньне наконт мерапрыемстваў, якія падчас сьвяткаваньня другога лістапада Беларускага народнага сьвята - Дня ўспамінаў продкаў "Дзяды" - будуць праводзіцца мясцовай суполкай БНФ.

Сьвяткаваньне распачнецца другога лістапада агульным зборам сяброў БНФ а 10-ай гадзіне ў Горадні па вул.Дамініканскай, 1, у рэдакцыі газеты "Пагоня".

Г.Д.

30 МІЛЬЯРДАЎ «ЗАЙЦОЎ» ЗА ЭНЕРГІЮ

Як паведамілі ў ВА "Гроднаэнерга", агульная запазычанасьць спажыўцоў электрычнай і цеплавой энергіі на 21 кастрычніка склала 30 мільярдаў рублёў. У сьпісе даўжнікоў лідзіруе вытворчае аб'яднаньне "Азот", якое павінна за энергію 18 мільярдаў "зайцоў". Толькі за электрычную энергію - 273 і 212 мільёнаў рублёў адпаведна - вытворчаму аб'яднаньню "Гродназнерга" вінаватыя шклозавод "Нёман" і Смаргонскі завод аптычнага станкабудаваньня. Увогуле ў сьпісе даўжнікоў налічваецца звыш дзесяці прадпрыемстваў Гарадзенскай вобласьці.

ЦЭНЫ ЗНОЎ «ПАЕХАЛІ»

З 1 лістапада ў 2,5 раза па Гарадзенскай вобласьці павялічыцца кошт адной паездкі на гарадзкім транспарце і складзе 100 рублёў. Ужо зьявіліся ў продажы месячныя праязныя: агульны каштуе 6000 рублёў, на адзін від транспарту - 4 тысячы, студэнцкі на два віды - 3 тысячы, а вучнёўскі - 1500 рублёў.

Як паведамілі ў аддзеле цэн Гарадзенскага аблвыканкама, павелічэньне цэн па-ранейшаму толькі часткова дазволіць пакрыць выдаткі транспартнікаў, бо сабекошт адной паездкі на тралейбусе зараз складае 300 рублёў, а на аўтобусе - яшчэ больш.

А.ДУК.

ГОМЕЛЬ - ІНТЭЛЕКТУАЛЬНАЯ СТАЛІЦА РЭСПУБЛІКІ?

З Масквы пасьля запісу перадачы "Брэйн-рынг" вярнуліся каманды інтэлектуальнай гульні "Белая Русь". У час запісу вядучы А.Казлоў зьдзівіў прысутных сваімі своеасаблівымі ведамі геаграфіі і гісторыі. Выклікаючы на рынг гомельскую дзіцячую каманду "Кацюша", ён аб'явіў: "Каманда з Гомеля, сталіцы Беларусі". Праўда, пасьля рэакцыі залы папраўся - "інтэлектуальнай сталіцы".

Магчыма, у гэтым была частка праўды, бо з пяці запрошаных з Беларусі каманд тры прадстаўлялі Гомель. Толькі ў гэтым горадзе каманды інтэлектуалаў сабраны ў клуб, які, ў сваю чаргу, зарэгістраваны ў міжнароднай асацыяцыі клубаў "Што? Дзе? Калі?"

Па выніках гульняў дзіцячая каманда "Кацюша" стала віцэ-чэмпіёнам МАК па Брэйн-рынгу, дарослая зборная саступіла камандзе з Адэсы. У цэлым жа эксперты клуба адзначаюць стабільнасьць гомельскіх знатакоў і няпэўныя перспектывы на будучыню.

СІМ

«БРЕСТСКИЙ КУРЬЕР» ПАВЕДАМЛЯЕ

❒ У Берасьці прадпрымаецца спроба стварыць яшчэ адну прапрэзідэнцкую арганізацыю пад назвай "Абласны грамадзкі савет па сувязях з Галоўным упраўленьнем Службы кантролю Адміністрацыі Прэзідэнта РБ па Брэцкай вобласьці". У ініцыятыўную групу ўваходзяць людзі розных прафесій (прадпрымальнікі, журналісты, прадстаўнікі Саюзу моладзі), якія пакуль не маюць нічога агульнага з раней створаным у Берасьці Камітэтам садзейнічаньня Прэзідэнту.

❒ Пасол Расеі ў Беларусі І.Сапрыкін правёў у Берасьці перамовы з мясцовым кіраўніцтвам наконт адкрыцьця тут генеральнага консульства Расейскай Федэрацыі.

❒ У Народным руху Беларусі закулісная барацьба перайшла ў стадыю адкрытага расколу. Усьлед за камуністамі і Саюзам афіцэраў прыняў рашэньне аб спыненьні сваёй дзейнасьці ў складзе гэтай арганізацыі Берасьцейскі камітэт НРБ.

❒ У страхавым таварыстве "Кентаўр" настаалі не лепшыя часы. Па падазрэньню ў прысваеньні буйных наяўных страхавых сум у рублях і валюце арыштаваны кіраўнікі Берасьцейскай філіі гэтага таварыства. Вядзецца сьледства.

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

ЦЕНЯВЫ КАБІНЕТ ПРАЦУЕ

Працягваецца рэгулярная праца Ценявога Кабінету Міністраў Апазіцыі БНФ.

20 верасьня пасяджэньне пачалося традыцыйна з інфармацыі аб апошніх падзеях у краіне. Па словах ценявога міністра эканомікі У.Заблоцкага, за апошнія паўтара месяца кошт прадуктаў харчаваньня ў 12 разоў абагнаў рост заробку, павышэньне інфляцыі за тыдзень склала 30 працэнтаў. Кабінетам міністра заслухана інфармацыя ценявога міністра замежных спраў В.Голубева аб падрыхтоўцы беларуска-летувіскага пагадненьня і дагавору з Расеяй.

Галоўным у парадку дня стаў даклад доктара эканамічных навук праф. У.Тарасава аб эканамічным становішчы ў краіне і шляхах выхаду яе з крызісу. Вызначаны доўгатэрміновыя стратэгічныя накірункі эканамічнай палітыкі і тактычныя меры па іх выкананьню. Прааналізаваны вынікі "шокавай тэрапіі" - лібералізацыі цэнаў на асноўныя харчовыя прадукты. Зразумела, што такая палітыка была своечасовай тры-два гады таму назад ва ўмовах адноснага напаўненьня таварнага рынку. Акрамя таго, яна можа даць станоўчы вынік толькі ў спалучэньні з іншымі мерамі, напрыклад, малой прыватызацыяй. Дакладчыкам падкрэсьлены таксама негатыўныя наступствы дэнамінацыі грашовых сродкаў, менавіта страта патэнцыяльных інвестараў сярод насельніцтва, грашовыя накапленьні якога зьяўляюцца немалазначным крэдытным рэсурсам. Сцьверджана неабходнасьць стварэньня нацыянальнай грашовай адзінкі (валюты), інакш усе спробы рэфармаваньня эканомікі будуць марнымі. Зразумела, што гэтаму мерапрыемству абавязкова павінна папярэднічаць прыняцьце шэрагу законаў, а таксама фармiраваньне адпаведных структураў.

У.Тарасаў крытыкаваў імкненьні рынкавага рэфармаваньня беларускай эканомікі шляхам сьляпога пераймання гэтых працэсаў у суседніх дзяржаў без уліку нацыянальных магчымасьцяў, эканамічную неадукаванасьць кіраўніцтва, яго жаданьне прадставіць асноўнай прычынай разбурэньня эканомікі разрыў старых сувязяў, што сцьвярджаў і мінулы ўрад.

У працэсе абмеркаваньня дакладу былі выказаны думкі аб адмоўным узьдзеяньні лібералізацыі цэн на становішча аграрнага сектару, на кошт прадуктаў харчаваньня і інфляцыйныя працэсы: аб неабходнасьці абмежаваньня "дзяржаўнага рэкету" у выглядзе падаткаў, пошлін, гандлёвых нацэнак; аб прыватызацыі дзяржпродажу нафтапрадуктаў (І.Нікітчанка); аб неабходнасьці ўрэгуляваньня экспартна-імпартнага балансу і ліквідаваньня клірынгу, што вельмі важна для стварэньня сістэмы эканамічнай бясьпекі (С.Гусак). На падставе аналізу эканамічнай палітыкі Польшчы абгрунтавана стымуляваньне малога бізнесу і ліцэнзаваньне яго інвестыцый Нацбанкам (В.Маскевіч). Па ацэнцы міжнародных экспертаў, з Беларусі "чаўнакамі" вывозіцца валюта ў колькасьці да 1 млрд. за год. Падкрэсьлена вялікае значэньне ў стварэньні рынку інфраструктуры - гандлёвай, банкаўскай і г.д. (Ю.Хадыка).

Падводзячы вынікі дакладу і дыскусіі, кіраўнік Ценявога Кабінету З.Пазьняк адзначыў выказаньня новыя канкрэтныя ідэі і прапановы для выпрацоўкі Кабінетам Праграмы выратаваньня нацыі.

Разгляду тэзісаў да яе было прысьвечана наступнае пасяджэньне апазіцыйнага ўраду, якое адбылося 4 кастрычніка. Першапачаткова былі разгледжаны праграмныя прапановы па рэфармаваньню сельскагаспадарчай вытворчасьці да 2000 года, падрыхтаваныя групай распрацоўшчыкаў на чале з членам-карэспандэнтам АНБ І.Нікітчанкам. Прадугледжана сукупнасьць зямельнай рэформы, мерапрыемстваў па стымуляваньню прадуктыўнасьці сельскай гаспадаркі, удасканаленьню яе кіраўніцтва і фінансаваньня. Мэтамі зямельнай рэформы зьяўляецца карэктыроўка зямельнага кадастру, прававой базы з дапаўненьнямі да Канстытуцыі, права прыватнай уласнасьці на зямлю; заканадаўства аб зямлі, прадпрымальніцкай дзейнасьці, фермерскай гаспадарцы, акцыянерных таварыствах, мясцовым самакіраваньні і г.д. Плануецца вяртаньне ўласнікам альбо іх нашчадкам незаконна калектывізаваных зямель. У мэтах каардынацыйнага ўдасканаленьня прапанавана стварыць агульны ворган - Міністэрства лясной, рыбнай гаспадаркі і харчаваньня, а таксама новыя рынкавыя структуры гаспадарак, рэарганізаваць сетку сельскагаспадарчай адукацыі, у тым ліку падрыхтоўку фермерскіх кадраў. З мэтай стымуляваньня росту вытворчасьці сельскагаспадарчай прадукцыі прапануецца развіцьцё фермерскіх гаспадарак, малых перапрацоўчых прадпрыемстваў і г.д.

Праграмныя прапановы выклікалі абмеркаваньне, канструктыўныя заўвагі, але, як зазначыў прэм'ер-міністр Ценявога Кабінету У.Заблоцкі, аграрнай сферы неабходна вызначыцца на рынкавых прынцыпах, і дадзеная праграма ім адпавядае. Важкім пытаньням прыватызацыі і прыватнай уласнасьці на зямлю Л.Зданевіч прапанаваў прысьвяціць асобнае пасяджэньне.

Канцэпцыі Міністэрства адукацыі Ценявога Кабінету ў Праграме выратаваньня нацыі была прысвечана другая частка парадку дня. Падрыхтаваныя пад кіраўніцтвам Л.Баршчэўскага тэзісы перабудовы сістэмы адукацыі арыентаваныя на патрэбы незалежнай беларускай дзяржавы. Падкрэсьлена, што школа павінна быць адна - беларуская з дадатковым вывучэньнем моў і культур меншасьцяў. Дакладчыкамі Л.Баршчэўскім і В.Кузьміч, а таксама выступіўшым у абмеркаваньні Ю.Хадыкам сцьвярджалася неабходнасьць спалучэньня гуманізацыі адукацыі ў мэтах адраджэньня нацыі, акцэнтаваць увагу на выкладаньні нацыянальнай гісторыі і культуры, **з выхаваньнем у моладзі здольнасьці** існаваць у грамадзтве, **даючы асновы менэджменту**, юрыспрудэнцыі і інш. У заключэньне З.Пазьняк падкрэсьліў, што навукоўцам і практыкам у галіне адукацыі трэба працаваць над стварэньнем тэорыі нацыянальнага адраджэньня і тэорыі нацыянальнай школы.

ГЕНАДЗЬ КАРПЕНКА НЕ БУДЗЕ БАЛАТАВАЦЦА НА БУДУЧЫХ ВЫБАРАХ У МЯСЦОВЫЯ ОРГАНЫ ЎЛАДЫ

Прыняты Вярхоўным Саветам законапраект "Аб унясеньні зьмяненьняў і дапаўненьняў да Закону Рэспублікі Беларусь "Аб мясцовым самакіраваньні і мясцовым гаспадараньні ў Рэспубліцы Беларусь" мэр Маладзечна Г.Карпенка пракаменціраваў так: "Мне здаецца, што дэпутаты разам з А.Р.Лукашэнка паправілі ўсе разуменьні аб вертыкалі. У рэспубліцы была вертыкаль на ўзроўні мясцовых саветаў. Таму мне не зразумелы нейкія кулуарныя прапрацоўкі, калі многім дэпутатам сталі прапаноўвацца пасады ў выпадку ўстанаўленьня такой вертыкалі. Называецца лічба ў 120 дэпутатаў, якія могуць разьлічваць на працу ў каманьдзе Прэзідэнта.

Што тычыцца маёй асабістай пазіцыі, то я буду працаваць старшынёй гарсавета Маладзечна да наступных выбараў у мясцовыя органы ўлады. Браць удзел у наступных выбарах я не буду таму, што не бачу ідэі, не бачу накірунку, у якім я мог бы працаваць разам з камандай Прэзідэнта".

ГРЫБ ЦІКАВІЦЦА

Як паведаміў член Канстытуцыйнага суда РБ В.Фадзееў, старшыня Вярхоўнага Савета М.Грыб падаў у КС іск аб неадпаведнасьці Канстытуцыі Ўказа прэзідэнта аб стварэньні Адміністрацыі Прэзідэнта і ў яе складзе Камітэта па барацьбе з карупцыяй і Службы кантролю. Па словах спадара Фадзеева, гэты іск сьпікера быў адхілены, бо ён не быў афармлены належным чынам. М.Грыб падаў яго як дадатак да іску аб неканстытуцыйнасьці Ўказу Прэзідэнта аб перадачы ў распараджэньне Ўпраўленьня справамі Адміністрацыі прэзідэнта ўласнасьці Вярхоўнага Савета. Суддзя В.Фадзееў адзначыў, што калі іск будзе афармлены правільна, Канстытуцыйны суд прыме яго да разгляду. Аднак, па яго словах, пакуль паўторна іск не быў пададзены, хаця з часу яго вяртаньня прайшло паўтара тыдня. В.Фадзееў таксама заявіў, што разгляд іску аб незаконнасьці перадачы ў распараджэньне Адміністрацыі прэзідэнта ўласнасьці Вярхоўнага Савета адкладзены да абмеркаваньня парламентам пытаньня аб уласнасьці.

ЖУРНАЛІСТЫ СУПРАЦЬ РАСПАЎСЮДЖВАНЬНЯ ЯДЗЕРНАЙ ЗБРОІ

У пачатку кастрычніка ў спорткомплексе Раўбічы пад Менскам прайшоў семінар журналістаў "Ядзернае нераспаўсюджваньне і роля сродкаў масавай інфармацыі". Яго арганізатары - Цэнтр па праблемах вайны і міру пры Нью-Йоркскім універсітэце і расейска-амерыканскі інфармацыйны прэс-цэнтр (Масква). У рабоце семінару прынялі ўдзел журналісты з Беларусі, Расеі, Украіны, Казахстана. Перад імі, у прыватнасьці, выступіў Марк Гібс, амерыканскі журналіст, які стала працуе ў Боне. Сумесна з Дэвідам Олбрайтам ён падрыхтаваў дакументальныя рэпартажы аб вайсковых праграмах Ірака і ЮАР. Сёлета Марк Гібс расьсьледаваў і надрукаваў факты перахопу ў Нямеччыне ядзернай кантрабанды быццам бы расейскага паходжаньня.

У рабоце семінару прынялі ўдзел судырэктар расейска-амерыканскага інфармацыйнага прэс-цэнтру Ў.Арлоў, прадстаўнік Мантэрэйскага інстытута міжнародных дасьледаваньняў Р.Цімербаеў і вядучы навуковы супрацоўнік інстытута ЗША і Канады Расейскай Акадэміі навук В.Давыдаў.

На семінары былі разгледжаны магчымасьці ўплыву міжнароднага становішча за мінулы год на вынікі канферэнцыі ААН па разгляду дзеяньняў і працягу дагавору аб нераспаўсюджваньні ядзернай зброі. У прыватнасьці, закраналіся праблемы нядаўніх ядзерных падзей на Карэйскім паўвостраве, ядзерны статус Украіны па дадзенаму дагавору. Таксама былі разгледжаны ядзерныя праблемы Беларусі і Казахстана, у тым ліку палітыка ў вобласьці нераспаўсюджваньня, праводзімая гэтымі краінамі, гэтак жа як Расеяй і Ўкраінай, і адпаведныя законы і выкананьне абавязкаў па скарачэньню ўзбраеньня.

РАСПРАЦОЎВАЮЦЦА ДВА ВАРЫЯНТЫ «АСНОЎНЫХ НАПРАМКАЎ ЗЬНЕШНЕПАЛІТЫЧНАЙ ДЗЕЙНАСЬЦІ»

Як стала вядома, камісія Вярхоўнага Савета па міжнародных справах і зьнешнеэканамічных сувязях сумесна з Міністэрствам замежных спраў распрацоўваюць два варыянты гэтага дакумента. Гэта не зьнешнепалітычная дактрына, якая ўяўляе сабой закрыты дакумент, а яе канспектыўны праўабраз, які будзе вынесены на абмеркаваньне парламента на бягучай сесіі. На думку высокапастаўленага прадстаўніка МЗС, выносіць абодва варыянты на разгляд ВС не разумна, паколькі гэта толькі заблытае дэпутатаў. Ён ухіліўся ад адказу на пытаньне аб характары рознагалосьсяў паміж аўтарамі двух праектаў.

ПАРЛАМЕНТ НЕ ПАДТРЫМАЎ УРАД

Беларускі парламент не ратыфікаваў "Пагадненьне СНД аб прававых гарантыях дзейнасьці міждзяржаўнай тэлерадыёкампаніі "Мір". Для прыняцьця станоўчага рашэньня не хапіла 9-ці галасоў. Супраць выступілі, у асноўным, дэпутаты нацыянал-дэмакратычнай арыентацыі, якія лічаць недапушчальным маскоўскую інтэрпрэтацыю навін. Парламенцкія аглядальнікі не памятаюць іншага пагадненьня краін СНД, якое было б парафіравана беларускім урадам, але не ратыфікавана Вярхоўным Саветам.

ЯКІ Ж ПАРЛАМЕНТАРЫЙ БУДЗЕ РУБІЦЬ СУК, НА КАТОРЫМ СЯДЗІЦЬ

Як стала вядома ад добра інфармаваных крыніц у Вярхоўным Савеце Беларусі, у праект закону аб дзяржтаямніцы ўнесены дадатак, які абмяжоўвае тых, хто валодае сакрэтнай інфармацыяй. Тычыцца гэта пакуль што толькі замежных паездак. На думку інфармадаўцы, гэта можа прывесьці да поўнага правалу законапраекту ў цэлым, паколькі многія парламентары, якія трапяць пад дзеяньне закону, не пажадаюць ні сёньня, ні ў будучым ускладняць сабе замежныя паездкі.

СІМ

ЧАМУ ТАКОЕ ГАРОТНАЕ НАША ЖЫЦЦЁ?

(Пачатак на 1-й ст.)

Падобнае адбываецца і на Беларусі. Пасьля Віскулёў, у якіх самой гісторыяй былі дараваны свабода і незалежнасьць народу Беларусі, лідэры, каб толькі ўтрымацца ва ўладзе, пачалі гандляваць імі. Дземіяўны адкрыта хацеў вяртаньня да старога. Шушкевіч думаў, што ў палітыцы могуць быць "і Богу сьвечка, і чорту кацюба". Толькі Кебіч хітра і ўпотай паступова прадаваў суверэнітэт рэспублікі (яго, верагодна, задавальняла роля генерал-губернатара).

Вось чаму такія дрэнныя нашы справы!

Абнадзейвае толькі тое, што ўсё, што робіцца пасуперак цьвярозаму розуму і волі народа, - кароткатэрміновае. Узяць хаця б падзел Нямеччыны. Усё было зроблена штучна, таму праіснавала толькі сорак гадоў. Так і СССР у тым выглядзе, у якім ён быў, не мог доўга існаваць.

Але ж што робяць новыя кіраўнікі Беларусі? Насуперак цьвярозаму розуму, для задавальненьня сваіх амбіцый, спасылаючыся на цяжкасьці (часовыя), зноў лезуць у блокі, ствараюць саюзы. Нічога талковага, стабільнага з гэтага не атрымаецца - такія рэаліі гісторыі і дыялектыкі. Насьцярожвае ў новым урадзе таксама і тое, што вуснамі сьпікера парламенту было сказана Кебічу "дзякуй" "за тот колоссальный труд на благо народа". А за што? За спусташэньне дзяржаўнага бюджэту, за каласальны дзяржаўны доўг, развал эканомікі, сабатаж пераходу да рынку, марудныя і непасьлядоўныя рэформы? Гэта што, аванс на выпадак, калі цяперашні ўрад гэтак жа "плённа" папрацуе, каб і яму іншыя дачасьнікі палітыкі сказалі "дзякуй"? Але найбольшая трагедыя заключаецца ў тым, што кіраўнік ураду за развал эканомікі, давядзеньне народа да галечы ніякай адказнасьці не панёс. Гэта ўсё вынік таго, што нашыя кіраўнікі-дачасьнікі толькі на словах за народ, а на справе - прагнуць улады. Кебіч - таму яскравы прыклад.

Улада абясцэнілася: аб'явіла сябе дэмакратычнай, не зьяўляючыся такой. Толькі працэдуры абраньня для гэтага мала. Цяпер кожны жадае пагуляць ва ўладу. А страх згубіць яе штурхае на самыя невераґодныя хады. Успомніце толькі перадвыбарчую ўлётку Кебіча з характарыстыкай Лукашэнкі. Не жорсткія законы, якімі прэзідэнт зьбіраецца ліквідаваць злачыннасьць, крызіс у эканоміцы, а толькі непазьбежнасьць пакараньня за злачынствы зьменшыць іх колькасьць. Трэба, каб любы высокапастаўлены чыноўнік не мог пазьбегнуць адказнасьці за парушэньні. А то што атрымліваецца? Селянін, рабочы, служачы за нейкую тысячу, скрадзеную з-за цяжкага матэрыяльнага становішча, атрымлівае "под завязку", а чыноўнік, дзякуючы сувязям і грошам, пазьбягае пакараньня.

Трагічнасьць і абсурднасьць пасьляпутчавага перыяду яшчэ ў тым, што ў сьвядомасьці большасьці людзей замацавалася думка, што высокапастаўленая асоба разумнейшая за іншых. Для іх даволі перакананыча гучала: "Я - начальнік, ты - дурань", а "истина в последней инстанции" рабіла іх пакорнымі.

Праўда, у апошніх выступах Прэзідэнта Беларусі зьявіліся абнадзейваючыя прыкметы, калі ён гаворыць, што толькі ўласнымі рукамі мы можам палепшыць сваё жыцьцё і што неабходна самастойная незалежная палітыка. Штосьці ён ужо пачаў рабіць у гэтым накірунку. Дай Бог! Пажывем - убачым.

АГЛЯДАЛЬНІК.

ГРАМАДЗТВА

На Беларусь прыходзяць Дзяды. Кожная сям'я ў гэты дзень наведае магілкі сваіх блізкіх, каб аддаць даніну іх памяці. Але, на жаль, ёсьць і такія магілы, на якіх няма каму паставіць кветкі, запаліць сьвечачку. І наш хрысьціянскі абавязак - ушанаваць іх памяць, як і памяць тых, хто сваёй дзейнасьцю ўзьвялічваў нашу Беларусь, не шкадаваў дзеля яе сіл і нават жыцьця. Таму мы запрашаем усіх, хто не счарсьцьвеў душой, сабрацца 2 лістапада а 10-ай гадзіне па адрасу: вул.Савецкая, 10, каб наведаць разам месцы супакою нашых продкаў.

Гісторыка-культурны клуб "Паходня".

Гарадзенская філія Беларускага народнага фронту "Адраджэньне".

Фатаграфаваў С.Грыц.

І АДЗІН У ПОЛІ ВОІН

Санаторый "Парэчча" сустрэў мяне нейкай няўтульнасьцю. Сыраваты, застаялы пах паветра ў холах, карыдорах наводзілі на думку, што памяшканьне ніколі не праветрывалася. Мяне сустрэлі. Лекар Георг Аляксандравіч Ацкевіч - чалавек дзелавы, адразу ж пачынае аповяд пра цяжкасьці працоўнага калектыву пры новым кіраўніцтве. Найперш турбуе Георга Аляксандравіча трэцяе запар скарачэньне лекараў санаторыя. Каб лепей высьветліць становішча, спадар Ацкевіч прапануе паразмаўляць з былым галоўным лекарам санаторыя - Антонам Міхайлавічам Кухарэвічам.

- Нашыя цяжкасьці распачаліся пасьля таго, - расказвае Антон Міхайлавіч, - як мы стварылі пярвічную суполку незалежнай Асацыяцыі лекараў Рэспублікі Беларусь. Галоўнаму ўрачу санаторыя Ігару Сяргеевічу Тарадаю існаваньне суполкі прыйшлося не да густу. Хто ж захоча мець пад бокам незалежную, аўтарытэтную думку. Тым болей, што наша суполка распачала актыўна дзейнічаць. Па ініцыятыве таго ж лекара Ацкевіча быў праведзены рэйтынгліст сярод старэйшага медпэрсаналу на прафесійную адпаведнасьць начальніка медыцынскай службы Івана Альбінавіча Белага. З адзінаццаці апытаных урачоў дзевяць выказаліся супраць Івана Альбінавіча, і толькі двое - станоўча. Недавер быў выказаны таму, што Белый не падтрымлівае працоўны калектыў.

Другая наша цяжба распачалася з-за таго, што спадар Тарадай самастойна, бяз згоды прафкаму пачаў уносіць зьмены да статуту санаторыя. Бяз згоды Савету працоўнага калектыву перапісаў штатны расклад. Напрыклад, наўзамен агульна прынятага метаду прыняцьця на працу прапанаваў кантрактную сістэму. Асацыяцыя не пагадзілася з такім ходам справы, бо ўмовы кантракту значна абмяжоўвалі нашыя правы. Як альтэрнатыву, наша Асацыяцыя прапанавала перадаць частку акцыяў санаторыя працоўнаму калектыву. Санаторый "Парэчча" - гаспадарчаразьліковая арганізацыя. Ходзяць чуткі, што Белкалгасздраўніца, у распараджэньні якой знаходзіцца санаторый, мае нібыта намер прыватызаваць яго. Што тады будзе з намі? Таму заўчасныя захады Асацыяцыі былі скіраваныя ў абарону працоўнага калектыву. На маю думку, гэта моцна раззлавала галоўнага доктара. І ён распачаў дзейнічаць. Пры першым скарачэньні зьнiклі тры стаўкі загадчыкаў аддзяленьняў. Потым з двух лекараў, таксама ў плане скарачэньня, было зьнята па 0,5 стаўкі. Нядаўна і я атрымаў інфармацыю, што з чацьвёртага кастрычніка мая пасада - урач-тэрапеўт - таксама будзе скарочана. Наўзамен прапануюць цэлы букет чвэрцьставак. Напрыклад, 0,25 стаўкі гінеколага, 0,25 - лор, 0,25 - іглатэрапеўта, 0,5 - лекара функцыянальнай дыягностыкі і 0,25 - дзежуранта. Ад мяне патрабуюць заяву, але я не зьбіраюся яе пісаць. Наадварот, шукаю падтрымкі і абароны ад нашага прафсаюзу.

Старшыня прафсаюзнага камітэту санаторыя "Парэчча" спадарыня Кісялёва прытрымліваецца іншай думкі, чым Антон Міхайлавіч. Яна кажа, што да захадаў прафсаюзу кіраўніцтва ставіцца абыякава. Яно зацікае альтэрнатыўную думку. Многія лекары ад страху трапіць пад скарачэньне баяцца сказаць хоць слова ў падтрымку калегаў.

Не баіцца галоўнага лекара Тарадая толькі Георг Аляксандравіч Ацкевіч. Менавіта ён вырашыў змагацца за праўду да канца. Георг Аляксандравіч з рацыяй ставіць такія вось пытаньні. Чаму санаторый дагэтуль ня мае свайго сьвінарніка? Сьвіньні гадуюцца ў прыватным хляве. Куды дзяваецца паліва, якое сьпісваецца на "САК" і кампрэсары, якія, дарэчы, працуюць па дзьве-тры гадзіны на дзень? Чаму ў гаражным каапэратыве санаторыя аднекуль зьявіліся чужынцы-вайскоўцы і атрымалі пляцоўкі на будаўніцтва? Даўно прысьпеў час разабрацца з гэтымі фактамі.

І лекар Ацкевіч зьвярнуўся з заявай на імя генэральнага дырэктара "Белкалгасздраўніцы" Мікалая Уладзіміравіча Нячаева. Прасіў галоўнага лекара І.С.Тарадая падаць на яго ў суд, калі той лічыць, што лекар Ацкевіч нясе ў заяве паклёп, ды не жадае Ігар Сяргеевіч рабіць гэтага - відаць, баіцца. А баяцца ў яго ёсьць падставы. Калі размаўляў з рабочымі санаторнага гаражу, то хлопцы (пажадаўшы, каб прозьвішчы іх пакуль што не называліся) расказалі наступныя факты. Прараб будаўнічага ўчастку заўжды ставіць у графе часу працы кампрэсара тры гадзіны, а потым нехта перапраўляе на васьмёрку. Хлопцы гатовыя пра гэты факт ды іншыя сьведчыць нават у судзе. А пакуль адміністрацыя на чале з галоўным лекарам працягвае запалохваць калектыў скарачэньнямі. Георг Аляксандравіч вырашыў не здавацца, а давесьці пачатае ім разьбіральніцтва да канца.

Г.АСТРОЎСКІ.

P.S. Пакуль рыхтаваўся гэты артыкул, рэдакцыі стала вядома, што лекара Кухарэвіча звольнілі з працы па скарачэньню. Дзякуючы захадам сяброў мясцовага прафсаюза праз два тыдні спадар Кухарэвіч адноўлены на працы.

«КОТ И ПЁС»

- так называецца спецыялізаваная крама, што нядаўна адкрылася ў Горадні побач з гатэлем "Турыст". На паліцах крамы ўсё неабходнае для братоў нашых меншых: харч, вітаміны, шампуні, прылады для догляду за поўсьцю, антыблашыныя нашыйнікі. Кіскам прапануюць тут гігіенічныя ванначкі для пяску, сплеценыя з лазы кошыкі для сну. Папугаям - адмысловыя паілкі для вады, шчанятам - пласмасавыя, афарбоўкай поўнасьцю імітыруючыя натуральныя, косткі, кавалачкі каўбасы і г.д. У дадатак да ўсяго, літаратура для даведак, а таксама перыядычная - адзінае, што айчынны вытворчасьці. Астатняе ўсё імпартовае.

Адгэтуль і кошты. Там, адкуль прывезьлі гэтыя тавары, яны, вядома, адпаведныя зарплаце. У нас жа, пры сярэднем заробку, якога, калі перавесьці ў даляры, хопіць толькі на адзін абед у прыстойным рэстаране, гэтыя кошты мала каму па кішэні. Для прыкладу скажу, што кошык для ката каштуе 55000 беларускіх рублёў. Набудзеце? То-та ж! А замежнаму чалавеку патраціць на сваю пацеху 10 даляраў - гэта што раз плюнуць.

У сучасным становішчы, калі многім і самім прахарчавацца стала праблемай, з рацыёна хатніх жывёл ужо даўно зьнiклі мясапрадукты. Але і гэта яшчэ не самае горшае. Бяда, калі жывёлін выганяюць на вуліцу. Вось і сядзяць яны на прыпынках, гледзячы сваімі сумнымі вачыма на цвятучых сородзічаў з рэкламных вітрынаў крамы.

Галодныя (на сьметніках цяпер ня шмат чаго знойдзеш), бегаюць сабакі і кошкі ў пошуках ежы. Больш кемлівыя знаходзяць і харч, і прытулак. Хтосьці з іх безбілетным пасажырам цэлымі днямі езьдзіць у тралейбусах і аўтобусах, хаваючыся ад марознага надвор'я.

Дарэчы, на вуліцах польскіх гарадоў бяздомных жывёл не ўбачыш. І не таму, што іх зьнішчаюць, наадварот. Страціўшых прытулак сабак і катоў тут падкармліваюць, вядуць адлоў і ладзяць аўкцыёны для жадаючых мець у кватэры забаву. Таму ў суседняй краіне значна часьцей можна ўбачыць звычайную дварняжку, якую на павадку вядзе гаспадар. Хтосьці бы ўзяў мяне на павадок, можа, пакаштую мяса...

М. ГАРДАНАЎ.

ДАПАМОГА МАЛАЗАБЯСЬПЕЧАНЫМ

Па ініцыятыве вабласнога Таварыства Чырвонага Крыжа на Гарадзеншчыне прайшоў месячнік "Ураджай-94", прысьвечаны Дню пажылых людзей. Правядзеньне яго было заклікана дапамагчы малазабясьпечаным людзям (адзінокім, састарэлым, інвалідам, шматдзетным сем'ям) у падрыхтоўцы да зімы.

Акцыя таварыства была падтрымана шэрагам сельгаспрадпрыемстваў вобласьці. Сярод іх СГП "Абухава" і калгас "Скідальскі" Гарадзенскага раёна, "Советская Белоруссия" і "Пагранічнік" Мастоўскага, калгасы "Дубна" і імя Міцкевіча Мастоўскага. Апошні забясьпечыў кожнага з маламаёмасных 200 кілаграмамі бульбы, 25 кілаграмамі яблыкаў, 20 кілаграмамі капусты, 5 кілаграмамі морквы і сталовых буракоў. Увогуле гаспадаркамі было выдзелена 244 тоны бульбы, якую 1200 жыхароў вобласьці атрымалі бясплатна і 640 набылі па нізкай цане.

Тым жыхарам вабласнога цэнтра, што не змаглі самі адвезьці агародніну дахаты, дапамагалі вайскоўцы Гарадзенскага гарнізона і аўтакамбінат N 2.

Атрады міласэрднасьці, асабліва пасьпяхова яны дзейнічалі ў Сьвіслацкім, Слонімскім, Лідзкім і Шчучынскім раёнах, аказалі дапамогу адзінокім людзям у падрыхтоўцы жыльлёвых памяшканьняў і прысядзібных участках да зімы. А вучні сярэдніх школ N 3, 5, 8 Слоніма сабралі адзеньне, якое перададзена 55 чалавекам, маючым у ім патрэбу.

У рамках акцыі "Ураджай-94" насельніцтвам вобласьці ахвяравана 168 адзінак цёплага адзеньня для жыхароў Рэспублікі Малдовы, якія пацярпелі ад паводкі.

Л.КЛЯЧКОЎСКАЯ,

намесьнік старшыні Гарадзенскага абкама Таварыства Чырвонага Крыжа.

З НАБЫЦЦЁМ АГАРОДНІНЫ МОГУЦЬ БЫЦЬ ПРАБЛЕМЫ

На Гарадзеншчыне працягваецца нарыхтоўка дзяржавай агародніны. Сельгаспрадпрыемствы вобласьці і прыватнікі пакуль што ня вельмі ахвотна развітваюцца з ёй. На 17 кастрычніка імі было прададзена дзяржаве 137,5 тысяч тон цукровых буракоў, што складае 70 працэнтаў ад мінулагодняга. Яшчэ больш ніжэйшыя паказчыкі закупкі бульбы, пладоў і ягад: яны на 66, 56 і 30 працэнтаў адпаведна меншыя, чым летась.

А.Д.

ШПІТАЛЬ ЗАСЯЛЯЕЦЦА

Аж на два аддзяленьні - хірургічнае і траўматычнае памалела гарадзенскае ТМА-2. Менавіта гэтыя два аддзяленьні занялі новае памяшканьне - шпіталь па вуліцы Савецкіх пагранічнікаў. Галоўны лекар ТМА-2 Т.М.Гарэлава расказала:

- На жаль ў колькасным сэнсе мы страцілі. Але затое выйгралі ў камфорце для хворых. Палаты тут на два і тры хворых. Ёсьць і неабходнае абсталяваньне, якое закупілі ў прадпрыемства "Медтэхніка". Недастаючае мяркуем набываць па выставах медыцынскага абсталяваньня. З цягам часу маем на мэце адкрыць яшчэ адно аддзяленьне пасьляраўматычнай рэабілітацыі.

- Скажыце, на якія патрэбы будуць скарыстаны вызваленыя плошчы?

- Пасьля капітальнага рамонту палова гэтых плошчаў будзе выкарыстана пад новыя лячэбныя кабінеты і пашырэньне афтальмалагічнага аддзяленьня.

Г.АСТРОЎСКІ.

11 ДУБОЎ ДАЛІ ДУБА

Як стала вядома газеце "Пагоня", непадалёк вёскі Белая Гарадзенскага раёна сьпілавана дубрава. Ствалы на цягачах-трэлерах адвезьлі на "справу", а гольле мясцовыя жыхары і дачнікі разьбіраюць на дровы.

На нашыя запыты ў вабласны камітэт па экалогіі стала вядома, што гэты рэліквенны лес сьпілаваны верагодна па распараджэньню кіраўніцтва лясгасу. Па выпадку ў пракуратуры РАУС вядзецца сьледзтва.

P.S.: Аб выніках пошукаў "лесапавальшчыкаў" газета "Пагоня" абавязкова паведаміць сваім чытачам.

Дасьледавальнік.

СЯРОД СВАІХ

ГЭТА АПОВЯД АБ ВІТАЎТАСЕ ВІТКУНАСЕ, ЧАЛАВЕКУ, АБДЗЕЛЕНЫМ ЛЁСАМ, АЛЕ ЗНАЙШОЎШЫМ СВАЁ МЕСЦА ПАД СОНЦАМ

У 1937 годзе ў сям'і селяніна Аляксандраса Віткунаса і яго жонкі Эляны, якія жылі ў вёсцы Бурбішкіс Анікшчайскага раёна, зьявіўся першанец - Вітаўтас. Бацькі былі вельмі ўражаны: хлопчык нарадзіўся без рук. Ішлі гады... У сям'і Віткунасаў нарадзілася яшчэ пяцёра дзяцей: чатыры дачкі і сын - усе фізічна разьвітыя дзеці. Малодшыя вельмі клапаціліся аб старэйшым брацiку, ва ўсім яму дапамагалі.

Вітаўтас рос рухавым і кантактным, бязконца з ахвотаю гуляў з суседзкімі дзецьмі ў розныя гульні, канешне, у рамках сваіх магчымасьцяў. Пальцамі ног ляпіў з гліны разнастайныя фігуркі, цацкі. Як і ўсе хлапчукі, ён жадаў гуляць у вайну, таму з дапамогай ног змайстраваў сабе пісталет. Пазьней навучыўся пісаць і маляваць, заціснуўшы аловак у зубах ці трымаючы яго пальцамі правай нагі. Сёньня ён не памятае, як пачаў пісаць: ці ротам, ці нагою. Як і ўсім дзецям, яму падабалася чытаць казкі.

Хадзіць да звычайнай школы Вітаўтас не мог. Але ў 1957 годзе скончыў экстэрнам сямігадовую школу. Піша ён амаль каліграфічна. Дарэчы, Вітаўтас з дзяцінства любіў складаць вершы. Каля 300 ягоных твораў былі апублікаваныя ў раённых і рэспубліканскіх газетах і часопісах.

Пасьля заканчэньня сярэдняй школы Вітаўтас вырашыў паступаць у Віленскі ўніверсітэт на гісторыка-філалагічны факультэт і вывучаць летувіскую мову і літаратуру. У 1961 годзе ў суправаджэньні сястры Генавайтэ прыехаў у Вільню і пасьпяхова вытрымаў уступныя іспыты. Вітаўтас і па сёньняшні дзень удзячны былому рэктару ўніверсітэта Йонасу Кубіліюсу, клопатамі якога яму з сястрой быў выдадзены пакой у інтэрнаце. Непрыкметна прабеглі пяць год навучаньня.

У 1966 годзе В.Віткунас скончыў універсітэт і атрымаў дыплом. Пэўны час працаваў у Летувіскім тэлеграфным агенцтве (ЭЛЬТА) перакладчыкам. У 1969 годзе перайшоў працаваць рэдактарам-стылістам у выдавецтва "Мінціс", дзе працуе і да сёньняшняга дня. У асноўным ён рэдагуе гістарычныя кнігі.

Шмат дапамагаюць Вітаўтасу сястра Данутэ і астатнія хатнія, якія жывуць разам з ім. Данутэ Кацінэнэ працуе. Акрамя таго, у яе шмат сямейных спраў, але каб паклапаціцца аб браце - пагаліць, дапамагчы апрануцца - заўсёды хапае часу. Між іншым, карміць Вітаўтаса спецыяльна не трэба - з гэтым ён спраўляецца сам. Пры дапамозе вуснаў здымае тэлефонную трубку, заціснуўшы ў зубах аловак, набірае патрэбны нумар.

Адпачынак свой Вітаўтасу Віткунасу вельмі падабаецца праводзіць на радзіме - у вёсцы Бурбішкіс.

(з.д.)

НАВІНЫ БЕЛАСТОЧЧЫНЫ

Управай горада Гайнаўкі абмеркаваны праект герба горада. Як вядома, герб існаваў, але, як кажуць, быў нефармальным, бо яго ніколі не зацьвярджала Ўправа.

Сакратар Управы Е.Серак сказаў, што прапанаваны камісіяй па геральдыцы праект герба - пакуль што толькі пачатак на шляху да сапраўднага стварэньня герба Гайнаўкі.

* * *

У Мельніку неўзабаве будзе створана яшчэ адна памежная застава. Дзякуючы гэтаму стане магчымым адкрыцьцё новага памежнага пераходу ў Такарах.

Таксама мяркуецца, што новая застава ўзмоцніць бясьпечнасьць дзяржаўнай мяжы на поўнач ад ракі Буг.

Вядома, што паўднёва-усходнюю мяжу на Беласточчыне ахоўваюць дзьве заставы: у Чаромсе і Белавежы.

* * *

Сьвята кліента адбылося 15 кастрычніка на бельскім прадпрыемстве "Unibud". Вытворцы прапанавалі сваім пакупнікам будматэрыялы: фарбы, лакі, пакосты разнастайных гатункаў, а таксама мэблю і многае іншае.

Той, хто набыў тавараў больш як на паўмільёна, атрымаў магчымасьць удзельнічаць у розыгрышы латарэі.

Фэст вызначыў, што добрападрыхтаваная акцыя - гэта не толькі рэклама, а і адпачынак людзям.

* * *

У Белавежы з вуліц пазьнікалі сьметніцы (бо замалыя па аб'ёму, каб да іх згружаць упакоўкі ад тэлевізараў ці магнітафонаў), таму турысты з Усходу кідалі сьмецьце проста на маставую.

З гэтай нагоды войт Белавежы пані Ганна Байко дала загад забясьпечыць вуліцы горада больш ёмістымі сьметніцамі.

* * *

У Дубінах на Гайнаўшчыне рамантуюць тратуары, добраўпарадкоўваюць могільнікі, будуюць капліцу. Усе выдаткі сфундаваны з мясцовай казны, якую ў значнай ступені папаўняюць гандляры-карабейнікі з тэрыторыі былога СССР.

Вось і нам бы так.

* * *

Распрацаваны план агульнага добраўпарадкаваньня Беластока. Праект распрацаваны аўтарскім калектывам пад кіраўніцтвам Зьдзіслава Пліхты. Праект прадугледжвае рэгенерацыю старой часткі горада і забудову новых раёнаў пераважна двух- і трохпавярховымі катэджамі.

* * *

Тэкстыльная фабрыка з Васількова падчас III Восеньскага спажывецкага фестывалю ў Шчэціне атрымала залаты медаль за ваўняныя тканіны (фляўш).

* * *

У Сямёнаўцы фірма "Фармбест" з Бельска Падляскага адкрыла завод па вырабу штучных угнаеньняў.

Па праекту завод у дзень будзе выпускаць 250-300 тон мінеральных угнаеньняў, якія па сабекошту таньнейшыя за замежныя на 700-800 тысяч злотых.

* * *

У Сейнах Брацтвам праваслаўнай моладзі з Беластока пад лозунгам "Ад Жэжова да Рэйнаў" быў арганізаваны фэст, мэта якога - узьяднаньне хрысьціян Эўропы розных канфесій.

* * *

З кастрычніка пачалося падвышэньне коштаў на камунальныя паслугі і многае іншае. Так, гарачая вада ў Беластоку падскочыла ў кошце на 30%, цэнтральнае ацяпленьне - на 17%, гарадскі транспарт, гарэлка - на 15%, аўтамабілі "Фіат" мясцовай вытворчасьці - на 2%.

* * *

Прапанову аб арганізацыі Нарэўскага нацыянальнага парка ўнесьлі 8-га верасьня ў Міністэрстве Аховы акаляючага асяроддзя беластоцкі і ломжынскі ваяводы. Згодна з праектам, яго абшары складаць 7350 га багнаў у даліне ракі Нарэў, з якіх 6300 га знаходзяцца на тэрыторыі Беластоцкага ваяводзтва (гміны Хорошч, Тыкоцін, Туросьнь Косьцельна, Лапы і Сураж). Невыключана, што новы парк будзе арганізаваны яшчэ ў гэтым годзе.

* * *

12 верасьня прэзідэнт Беластока прызначыў адказнага за справы разьвіцьця аэрапорта Крыўляны. Яго найпершым заданьнем зьяўляецца пачатковая арганізацыя малога камунікацыйнага аэрапорта. Пройдуць перамовы з мэтай падпісаньня ўмоў з прыватным кансорцыумам, які змог бы прадставіць на гэты праект 20-30 мільярдаў злотых. Плануецца, што кансорцыум, які займецца гэтай дзейнасьцю, мог бы таксама, пры магчымасьці, займацца і іншай справай, напрыклад, збудаваць невялікі гатэль ці мытны склад. Аэрадром Крыўляны даў бы магчымасьць хутчэйшага ўсталяваньня камунікацыйных зносін паміж Беластокам і Горадняй.

* * *

У Беластоку распачаў сваю дзейнасьць Універсітэт III Веку. У Польшчы існуе 14 школ такога тыпу, лепшая з іх знаходзіцца ў Лодзі. На думку прафесара В.А.Сэрчыка, прарэктара па справах Філіі Варшаўскага Універсітэта, і аднаго з ініцыятараў гэтай прапановы, Універсітэт павінен быць аб'яднаньнем старых людзей, якія, нягледзячы на тое, што ўжо не ў стане працаваць па спецыяльнасьці, не перастаюць быць дзейнымі інтэлектуальна. Не абавязковыя і бясплатныя заняткі па шматлікіх дысцыплінах будуць праводзіць спецыялісты, а канцэрты і дыскусіі зробяць заняткі больш разнастайнымі.

* * *

У Беластоку фарміруецца 18-я танкавая брыгада. На яе ўзбраеньні ў кашарах па вул. Кавалерыйскай знаходзяцца 7 танкаў "Т-55" і 60 машын.

ВІЛЕНСКІЯ ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

Урад Летувы зацьвердзіў Правілы перавозкі на тэрыторыі краіны небясьпечных і ваенных грузаў замежных дзяржаў. Гэтыя грузы, а таксама няўзброеных вайскоўцаў і грамадзянскіх асоб дазваляецца правозіць па Летуве толькі пасьля атрыманьня адзінасасовага дазволу транспартнай службы Міністэрства аховы краю, які выдаецца ў выпадку ўхваленьня Сеймам Летувы. Забараняецца транзіт зброі масавага зьнішчэньня - ядзернага, хімічнага, біялагічнага. Ваенныя перавозкі могуць ажыцьцяўляцца толькі па чыгунцы.

Адначасова праз Летуву дазваляецца правозіць не больш 180 няўзброеных вайскоўцаў іншаземных дзяржаў без права выхаду на тэрыторыю краіны.

* * *

Прэзідэнт Акадэміі навук Летувы Б.Юодка і прэзідэнт Нацыянальнай Акадэміі навук Украіны Б.Патон падпісалі дагавор аб супрацоўніцтве. Ім прадугледжваецца на працягу пяці гадоў абмен спецыялістамі, правядзеньне агульных семінараў, сумесных дасьледаваньняў і экспертыз.

* * *

Калі летась гандаль Летувы з Захадам склаў 20 працэнтаў усяго зьнешняга гандлю, то за першае паўгоддзе бягучага году гэты паказчык наблізіўся да 50 працэнтаў. Пераарыентавацца, у прыватнасьці, вымусіла падвоенае падаткаабкладаньне ўвозімых у Расею тавараў. Хаця дагавор аб рэжыме найбольшага добраспрыяньня ў гандлі з Расеяй падпісаны яшчэ ў 1993 годзе, ён не ратыфікаваны расейскім парламентам.

Буйнымі зьнешнегандлёвымі партнёрамі Летувы зараз зьяўляюцца Расея, Нямеччына, Беларусь, Украіна, Латвія, Польшча.

* * *

У Вільні адкрылася першая ў краінах Балтыі Акадэмія парапсіхалагаў. Слухачамі яе сталі 150 чалавек. Выкладаць у вузе будуць парапсіхолагі з Летувы, Нямеччыны, Кітая, Расеі і Японіі. Працягласьць навучаньня - чатыры гады. Пасьля заканчэньня слухачы атрымаюць дыпломы, якія дзейнічаюць у тых краінах, дзе ёсьць асацыяцыі парапсіхолагаў.

* * *

На 1000 жыхароў у Летуве нараджаецца 14,3 дзіцяці. Калі летась натуральны прырост насельніцтва ў краіне складаў 620 чалавек, то ў бягучым годзе, пачынаючы з ліпеня, ён стаў адмоўным. Павялічылася і колькасьць абортаў: на кожныя 100 чалавек прыпадае 75. Гэтая медыцынская паслуга каштуе зараз 20-25 даляраў.

* * *

Ва ўніверсітэтах ЗША зараз вучацца 377 грамадзян Летувы. З 1992 года пасольствам ЗША выдадзена 299 студэнцкіх віз і 78 - у рамках праграмы абмена студэнтамі. Вышэйшыя школы Швецыі прынялі сёлета 80 студэнтаў і стажораў з Летувы.

* * *

У Тракайскай Цэнтральнай бібліятэцы адкрылася выстава, прысьвечаная 55-годдзю вяртаньня Летуве Вільні і Віленскага краю. На ёй прадстаўлена літаратура аб падпісаньні 10 кастрычніка 1939 года дагавору аб перадачы Летуве Вільні і Віленскага краю, інтэграцыі яго ў Летуву, а таксама кнігі па архітэктуры, мастацтву, адукацыі ў Віленскім краі.

МГ-ЛР

ШТО НОВАГА Ў МУЗЕІ?

Будаўніцтва Беларускага музея ў Гайнаўцы распачалося ў 1986 годзе. За восем гадоў будовы зьмянілася не толькі палітычная, але і эканамічная сітуацыя на Беласточчыне. Разам з гэтымі зьменамі перайначылася і архітэктурная канцэпцыя будучага музея.

На сёньняшні дзень будынак музея ўжо збудаваны. Засталося толькі выканаць вонкавыя і ўнутраныя аздабленьні сьценаў. Справа гэта вельмі адказная і ў значнай ступені марудная. Музей павінен па духу і архітэктуры адпавядаць усім гістарычным традыцыям беларусаў Беласточчыны. Каб выканаць усё адпаведным чынам, патрэбны грошы. А іх, як вядома, няма. Таму ніхто канкрэтна не ведае, колькі часу спатрэбіцца для заканчэньня апрацоўчых работ. Усё залежыць ад фінансаў. Намесьнік старшыні будаўніцтва музея Аляксандр Харкевіч з гэтай нагоды вырашыў зьвярнуцца да ўсёй беларускай інтэлігенцыі, якая б магла патлумачыць беларусам з блізкага і далёкага замежжа неабходнасьць хутчэйшага заканчэньня будаўніцтва. Калі б кожная сям'я ахвяравала б на музей 50 тысяч злотых (а мяркуецца, што такіх сем'яў толькі ў Польшчы дзесьці каля 100 тысяч), музей адкрыўся б у бліжэйшы час.

Дагэтуль на будаўніцтва музея выдаткоўвалі сродкі толькі Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь - 30% ад агульнай сумы, 30% - Міністэрства культуры і мастацтва РП, 30% - гміны, прадпрыемствы, установы, 10% - прыватныя асобы.

Але гэта не адзіны шлях, якім вырашаецца праблема. Усе супрацоўнікі музея вядуць гаспадарчую і камерцыйную дзейнасьць, шукаюць тых, хто жадае арэндаваць памяшканьне ці пакой пад офіс, краму. І гэта дало ўжо свае першыя вынікі. Трымае тут свой офіс фірма UNIBUD, турыстам даецца права карыстацца платным начлегам, у скляпеньнях працуе камера захаваньня рэчаў, гардэроб для рабочых Бельскага будаўнічага прадпрыемства. Таксама здаюцца залы на вясельлі, банкеты, прэзентацыі і іншыя ўрачыстасьці. Летась ад такой дзейнасьці хапіла грошай, каб аплаціць усе бягучыя кошты, выдаткі, працу штатных супрацоўнікаў, ды яшчэ засталося 100 мільёнаў злотых прыбытку.

Найменш дапамогі ідзе ад грамадзтва. Але да яго ў калектыва няма крыўдаў. Грамадзтва прастаміласяад надакучлівых просьбаў. Будаўніцтва - гэта дзяржаўная справа. А дзяржава мала дапамагае нават сваім грамадзянам. Вось прыклад. Раней сяляне, гараджане дарылі музею шмат экспанатаў. Зараз - усё наадварот. Жаданьне зарабіць, каб забясьпечыць сям'ю, вымушае большасьць прадаваць свае ручнікі, іконы, вышыўкі заходнім камерсантам. Канешне, калі б у нас былі даляры, мы б і ўзялі куплю, але дзе іх узяць? І ўсё-такі, нягледзячы на цяжкасьці, музей мала-памалу зьмяняе ў лепшы бок свой вонкавы выгляд. Зараз звонку ідзе тынкоўка, а ў сярэдзіне кладуць мазаічныя пліткі. Найбольшую дапамогу аказвае Гайнаўшчына. Больш інертнымі выглядаюць Беласточчына і Сакольшчына. Хачу нагадаць, што музей - наша супольная гісторыя, і яе трэба захоўваць. А пакуль што ўсе будаўнічыя працы выконвае, як і раней, Бельскае будпрадпрыемства. У хуткім часе будзем наводзіць парадак на пляцы. Тады зможам падключыць будынак да дарожнай сеткі горада. Потым узьвядзем браму згодна нашай беларускай традыцыі. Ёсьць цікавы, адмысловы праект. Зрабіўшы ўсё як сьлед, мы зможам разбурыць міфы накшталт таго, што "маўзалей будуюць, а не музей". А яны пакуль што моцныя, і аўтары іх - варожыя сілы, якія не жадаюць чуць беларускае слова на Беласточчыне.

"НІВА"

БЛУКАНЬНЕ ПА ПАКУТАХ

ДА ПЫТАНЬНЯ ПРА БЕЛАРУСІЗАЦЫЮ

Колькі часу таму моцна паспрачалася з адным паважаным калегам. "Навошта тая беларусізацыя? - Пераконваў ён мяне.- Не ідзе яна! Народ сам добра ведае, на якой мове зручней размаўляць. Яшчэ ў XIX стагоддзі найболып разумныя беларусы самі выбралі шлях да аваладаньня рускай мовай і зліцьця з рускім народам. Ды і ці быў ён, гэты асобны беларускі шлях?" Можа не зусім дакладна перадаю я словы калегі, але за зьмест магу паручыцца. Ня першы год працуем разам, сябруем і ня першы год спрачаемся. І можа ня варта было б выносіць на старонкі перыядычнага выданьня аргументы, якія я прывожу ў гэтых спрэчках, каб даказаць, што сёньняшняя наша рускамоўнасьць - штучная, навязаная 150 год назад. Распрацаваны эфектыўныя метады, якія могуць грунтоўна зьмяніць моўную сітуацыю і нават ментальнасьць. Так што беларусізацыя - адзін з неабходных крокаў на шляху нацыянальнага адраджэньня і эканамічнай стабільнасьці і г.д. Пачаўся навучальны год, і зноў пачынаюцца скаргі настаўнікаў на беларускую мову."...Патрабуюць, каб выкладала на беларускай мове. - Чую размову дзьвух сяброках у аўтобусе. - А калі я не магу, дык што - не патрэбны ім настаўнік музыкі, які выкладае па-руску? Усероўна ня звольняць!" Так і хацелася сказаць: "Даражэнькая, радуйся, што ў нас такая лагодная палітыка ў справе беларусізацыі, што не звальняюць, а даюць час вывучыць дзяржаўную мову, ды яшчэ такі, што можна лёгка загаварыць па-кітайску, што дапамагаюць праз курсы і стажыроўкі..."

Пэўна, усё ж такі тэму беларусізацыі нашай адукацыі нельга абмінаць. Каб адказаць і аднаму і другой лепш за ўсё будзе паказаць, як наша адукацыя рабілася рускай, і якімі метадамі ўзьдзейнічалі на тых, хто не хацеў ці ня мог засвоіць рускую мову.

Да паўстаньня 1830 -1831 гадоў моўная сітуацыя на Беларусі нагадвала слаёны пірог. На вёсцы пераважала беларуская мова, шляхта карысталася польскай, дзяржаўныя ўстановы - пераважна рускай (на Гарадзеншчыне яшчэ і нямецкай, лацінскай, польскай і старажытна-беларускай), выкладаньне ў навучальных установах ішло на польскай мове, за выключэньнем расейскай гісторыі, уведзенай на пачатку 20-х гадоў. Руская мова выкладалася ў навучальных установах як асобны прадмет.

Пасьля паўстаньня, калі ўлады былі ўражаны моцным уплывам польскага нацыянальнага руху на Беларусі, пачалі прадпрымацца першыя русіфікатарскія меры. Не пералічваючы іх усе, спынімся толькі на сістэме адукацыі. Дарэчы, менавіта ў час паўстаньня высьветлілася, што настаўнікі рускай мовы і праваслаўныя сьвятары, якія атрымалі адукацыю ў Расеі, з'яўляюцца своеасаблівай пятай калонай рускага самаўладдзя на Беларусі. Так, у 1832 годзе начальнік Сьвіслацкага этапу падпаручнык Малееў адзначаў:"Русские учителя Свислочской гимназии - русского языка и Закона Божьего...Ефим Пашеозерский и истории студент богословия Иван Соловьевич отличали себя особой приверженностью престолу и бдительностью".

Многія ведаюць, што самай радыкальнай мерай у сістэме асьветы пасьля паўстаньня 1830-1831 г.г. было закрыцьцё Віленскага ўніверсітэта, як "Гнездзіща литовского вольнодумства"(М.М.Мураўёў). Але мала хто ведае, які лёс напаткаў выкладчыкаў гэтай апазіцыйна настроенай да ўрада навучальнай установы. Новаму рэктару В.В.Пелікану было даручана скласьці сьпіс усіх выкладчыкаў універсітэта, у якім пазначыць іх добранадзейнасьць у адносінах да ўрада. Апошняя акалічнасьць была падставай для акрэсьленьня далейшага ўладкаваньня выкладчыкаў. Тым, хто аказаўся добранадзейным, выплачвалася пенсія у залежнасьці ад выслугі, астатнія атрымалі толькі аднаразовую грошавую дапамогу. Многія выкладчыкі пасьля роспуску ўніверсітэта так і не здолелі ўладкавацца на педагагічную працу, сярод апошніх - выдатны скульптар, заснавальнік школы скульптуры Казімір Ельскі, архітэктар, прафесар, далучаны Пеліканам да "сомнительных" Карл Падчашынскі і іншыя. Як бачым, добранадзейнасьць у адносінах да ўрадавай палітыкі ў дадзеным выпадку паўплывала на лёс выкладчыкаў. Трэба дадаць, што высьвятленьне добранадзейнасьці практыкавалася ў той час на ўсіх галінах жыцьця і выкарыстоўвалася ўрадам ня толькі як сродак сапраўднай праверкі сьветапогляду асобы, але і як сродак запалохваньня, які павінен быў забясьпечыць яму поўнае падпарадкаваньне.

Напярэдадні і ў час паўстаньня асабліва варожую ў адносінах да ўрада пазіцыю займала каталіцкае сьвятарства. У першыя дзесяцігоддзі XIX ст. значная частка сярэдніх і пачатковых навучальных установ знаходзілася ў руках езуітаў, дамініканаў і іншых манаскіх ордэнаў, а таксама ў руках вуніяцкага ордэна базыльянаў. У 1820 годзе езуіты былі выгнаны з Расейскай імперыі, але іх навучальныя установы ў большасьці былі перададзены іншым каталіцкім ордэнам."Очевидный и важный недостаток вверенных католическому духовенству училищ есть тот, что в них науки преподаются по-польски, а российский язык в совершенном небрежении",- пісаў у 1824 годзе віцебскі генэрал-губернатар. Пасьля паўстаньня урад рашуча расправіўся з гэтымі навучальнымі установамі, не клапоцячыся аб лёсе настаўнікаў-манахаў. Указам ад 1 траўня 1832 года Мікалай І скасаваў вучылішчы пры каталіцкіх кляштарах і загадаў стварыць замест іх сьвецкія навучальныя установы.

Лаяльнасьць выкладчыкаў рускай мовы ў адносінах да ўрада не засталася незаўважанай. Ва ўездных вучылішчах і гімназіях яны атрымалі пасаду старэйшага настаўніка (нешта накшталт сёньняшняга настаўніка-метадыста) і адпаведнае падвышэньне акладу. У 1835 годзе было забаронена выкладаньне польскай мовы ў якасьці асобнага прадмета.

Канешне, для ўраду найбольш дзейснай мерай па русіфікацыі сістэмы асьветы было б увядзеньне выкладаньня на рускай мове, а таксама замена мясцовых выкладчыкаў на рускіх. Але для гэтага яшчэ не наспеў час, хаця такія прапановы ўносіліся на разгляд урада. Па-першае, не хапала рускіх настаўнікаў. Па-другое, пераход з польскай мовы на рускую ажыцьцяўляць цяжэй, чым з рускай на беларускую. А ў той час нават не былі распрацаваны прынцыпы выкладаньня на рускай мове для дзяцей спаланізаванай беларускай шляхты. Нездарма В.Г. Бялінскі, які ў 1833 годзе дабіваўся месца настаўніка на Беларусі, прадставіў як свой галоўны козыр шматстаронкавую запіску аб прынцыпах і метадах, якімі трэба кіравацца "при общении русского учителя с польскими учениками"."Здесь должно взять в расчёт те близкие отношения, которые существуют между языками русским и польским, могущим по своему родству назваться двумя ветвями одного великого дерева",- пісаў ён.

Красамоўна аб адносінах улад да мясцовых педагагічных кадраў сьведчыць дакумэнт, знойдзены ў архіве гісторыкам А.Грамыховым і ласкава прадстаўлены ім для напісаньня гэтага артыкула. У 1835 годзе адзін з вядомых мясцовых дзеячоў асьветы Пётр Астроўскі, які ўжо меў чын надворнага саветніка й дваццацігадовы педагагічны стаж, хадайнічаў аб прызначэньні яго дырэктарам Сьвіслацкай гімназіі. Сваю адмову міністр народнай адукацыі скампанаваў так: "Чтобы содействовать лучшим образом видам правительства в преобразовании народного в западных губерниях воспитания, надлежит поставить непременным правилом начальство над учебными заведениями в сем крае исключительно поручать русским,известным по нравственности и способностям... В особенности же в сем отношении заслуживает внимания Вильно и Гродно, где правительство с немалыми от себя пожертвованиями предположило учредить, так сказать, рассадник юношества, образующегося в духе монархическом и отечественном в обширном смысле слова. По таковым соображениям я не могу предпочесть Островского доктору Ястребцову..." Такім чынам, нацыянальнасьць Ястрабцова перамагла дваццацігадовы стаж Астроўскага.

Пакуль што гаворка ішла, галоўным чынам, аб замене рускай мовай мовы польскай. Чарга беларускай мовы прыйшла ў канцы 50-ых гадоў XIX ст. У гэты час пачалося адкрыцьцё пачатковых школ для дзяцей сялян. Школы былі аддадзены пад нагляд праваслаўнаму сьвятарству. На Гарадзеншчыне, дзе існаваў моцны ўплыў паланізаванай шляхты, першыя школы былі адкрытыя ў 1859 г. у Азёрах і Варацілавічах, а ў 1862 годзе такіх школ было ўжо 220! Праз гэтыя школы ўрад спадзяваўся перапыніць уплыў мясцовай спаланізаванай шляхты на беларускае сялянства і адначасова пачаць русіфікацыю таго слоя насельніцтва, які захаваў беларускую мову й традыцыі. Ужо тады ўрад адмовіў беларускім сялянам у праве на нацыянальную адметнасьць, разглядаючы іх як рускіх. У сьнежні 1862 года Віленскі генэрал-губернатар загадаў мясцовай паліцыі пільна сачыць за тым, каб школы для сялян не адкрывалі мясцовыя памешчыкі, паколькі яны ствараюцца "ко вреду коренной народности, чего нельзя ожидать от школ, открываемых православными священниками, действующими согласно с видами правительства к поддержанию и упрочению народности этой в крае".

Меры, распачатыя царскім урадам па русіфікацыі асьветы, аказаліся ня вельмі эфэктыўнымі. Віцебскі генэрал-губернатар адзначаў у 1854 годзе: "В учебных заведениях губернии, не исключая даже и двух гимназий в городах Витебске и Динабурге, недостаточно общего внимания на изучение нашего родного русского языка и от этого поступающие на службу молодые люди из белорусских уроженцев, по окончании курса наук ...почти все говорят и пишут на местном наречии". Такім чынам, беларуская мова, нягледзячы на намаганьні русіфікатараў, не выходзіла з ужытку. Зьмяніць моўную сітуацыю на Беларусі павінны былі дзеяньні царскага ўраду пасьля паўстаньня 1863 года. Перш за ўсё яны закранулі асьвету. Выкладаньне ў навучальных установах пераводзілася на рускую мову, польская мова была забаронена ня толькі ў школах, друку ці тэатры, але нават на вуліцы. У навучальных установах была прадпрынята замена настаўніцкіх кадраў. Цалкам слушна адзначаецца ў "Нарысах гісторыі Беларусі", якія выдадзены ў гэтым годзе інстытутам гісторыі АН РБ: "Не давяраючы мясцовым настаўнікам і чыноўнікам, асабліва католікам, Мураўёў амаль цалкам замяніў іх выхадцамі з цэнтральных губерняў, прывабіўшы падвышэньнем акладаў на 50 працэнтаў і перспэктывай хуткай кар'еры". Ня ўсе выкладчыкі былі з цэнтральных губерняў, але аб тым, хто застаўся на сваіх пасадах, красамоўна сьведчаць дадзеныя, надрукаваныя ў "Памятной книжке Гродненской губернии за 1870 г." У навучальных установах губерніі ў гэтым годзе працаваў, ня лічачы яўрэйскіх вучылішчаў і царкоўна-прыхадзкіх школ, 51 чалавек. З іх 22 чалавекі прыехалі на Беларусь пасьля 1863 года. Сярод астатніх 19 чалавек былі ўзнагароджаны мэдалём за "усмирение польского мятежа 1863 г.", што адзначала іх палітычную лаяльнасьць.Астатнія зьяўляліся або праваслаўнымі сьвятарамі, якія выкладалі Закон Божы, або вучыліся ў Пецярбургу, Казані, Дзерпце ці Маскве. Такім чынам праведзена карэнная русіфікацыя школы на Беларусі. Ці самі беларусы абралі для сябе шлях да рускай мовы?

Паспрабуем зрабіць некаторыя высновы. Мова - ня вельмі гнуткая рэч. Царскаму ўраду спатрэбіліся дзесяцігоддзі, каб прымусіць беларусаў загаварыць па-руску, ды і пасьля гэтага руская школа на Беларусі выхавала Якуба Коласа, Янку Купалу, Максіма Багдановіча, Максіма Гарэцкага і іншых дзеячоў беларускага адраджэньня. Сёньня моўная сітуацыя на Беларусі нагадвае мінулае стагоддзе, толькі замест польскай гараджане карыстаюцца рускай моваЙ. Павінна прайсьці не адно дзесяцігоддзе, каб зрабіць гарады Беларусі беларускамоўнымі. Не хацелася б праводзіць аналогій, але некаторыя ўрокі мінуўшчыны могуць многаму навучыць. Толькі тады, калі ў школе будуць працаваць сьвядомыя людзі, разумеючы неабходнасьць беларусізацыі, школа стане беларускай. Канешне, ісьці ўсьлед за мураўёвымі й карнілавымі - гэта ганьба для беларускай ідэі, таму мяняць настаўніцкія кадры па прыкмеце іх "добранадзейнасьці" ня трэба і нельга. Патрэбны час і руплівая праца. Праз дзесяцігоддзе, а можа, і хутчэй, працаваць у школы пойдуць тыя, хто сёньня адчуў сябе беларусам.

**СЯЛЬВЕСТРАВА Сьвятлана Яўгенаўна,
дацэнт кафедры гісторыі Беларусі
Гарадзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта,
кандыдат гістарычных навук.**

ІНФАКАЛАЖ

БОЙКІ, КРАДЗЯЖЫ, КАНТАКТЫ

Вадзіцель грузавіка Г.Гансалес заўважыў на адной з горных дарог Аргенціны незвычайны прадмет, з якога выскачыў невялічкі гуманоід. Гансалес схапіў гуманоіда, але той аказаўся вельмі моцным і байкім. Вырваўшыся з рук свайго захопніка, гуманоід зрабіў напад на чалавека. Гансалес адбіваўся нажом і некалькі разоў патрапіў ім у свайго праціўніка. Ад удару ў гуманоіда нож зламаўся. Яшчэ праз колькі секунд гуманоід зьнік разам з невялікім апаратам, што стаяў непадалёк.

А вось два маладых паляўнічых - Хэса Гомэс і Лорэнс Флорэс - вяртаючыся з палявання з гор Андаў, убачылі ў зарасьніку бліскучы аб'ект. Калі людзі падыйшлі бліжэй, з аб'екта выскачылі чатыры чалавечкі прыкладна па 90 см кожны. Яны схапілі Гомэса і павалаклі да НЛА. Флорэс, абараняючы сябра, пабіў прыклад стрэльбы аб "захопнікаў", што дазволіла Гомэсу вырвацца з рук невядомых крадзежнікаў.

Прыкладна тое самае здарылася ў горадзе Сан-Карла. Маленькі касматы гуманоід падрапаў юнака, потым, аглушыўшы яго, узваліў на плечы і панёс. Аднак прахожыя адбілі хлопца. Пасьля чаго гуманоід падбег да свайго, падобнага на талерку, апарату і адляцеў.

ВЕЖАВЫЯ ДАМЫ ЗА 3300 ГОД ДА НАШАЙ ЭРЫ

Нямецкія археолагі, якія вялі раскопкі з 1912 года ў раёне іракскіх гарадоў Ура і Ўрука, што лічацца цэнтрам старажытнай шумерскай цывілізацыі, працуюць над расшыфроўкай некалькіх тысяч знойдзеных клінапісных табліц.

З расшыфроўкі табліц вынікае, што за 3300 год да нашай эры (і адпаведна за 800 год да будаўніцтва піраміды Хеопса) Урук быў горадам са стотысячным насельніцтвам. Горад налічваў больш за два дзесяткі вежавых дамоў не ніжэй манхэтэнскіх небаскробаў.

Высотныя дамы Ўрука былі абнесены дзесяцікіламетровай сьцяной, што сьведчыць аб вялікім клопаце жыхароў горада да сваёй архітэктурнай спадчыны.

ВІДОВІШЧА ДЛЯ МОЦНЫХ НЭРВАМІ

Выставу рытуальных прыналежнасьцяў адкрылі ў японскім горадзе Асака мясцовыя арганізатары забаўляльных шоу для аматараў вострых адчуванняў. За адпаведную плату наведвальнік мог атрымаць псіхалагічнае і відовішчнае ўяўленьне свайго пахавання. Таксама за грошы на выставе можна набыць любы атрыбут для пахавання.

ПАБЫЦЬ УНУТРЫ СЯБЕ

30-мятровую ляльку ўстанавілі ў Іспаніі мясцовыя аматары экстравагантных гульняў.

За даволі невялікую плату ахвочы можа зайсьці ўнутр лялькі, дзе адразу ж апынецца сярод незвычайнага відовішча. Справа ў тым, што ўнутры лялькі можна назіраць за працай амаль усіх ворганаў чалавечага арганізму, якія, падпарадкоўваючыся мудрагелістай электроннай тэхніцы, выконваюць свае функцыі.

ТКАНІНА АБАРОНІЦЬ НЯВІННАСЬЦЬ І СКУРУ

Ціхая рэвалюцыя прайшла гэтым летам у Японіі. Слабая палова чалавечага роду пасьля доўгай барацьбы зноў перамагла, дабіўшыся адмены забароны на скарыстаньне тканіны белага колеру для сваіх купальных строяў. Доўгі час сарамлівыя японкі не маглі зьмірыцца з тым, што любая белая тканіна пры намаканьні робіцца паўпразрыстай, ператвараючы самы нявінны купальнік у аб'ект нясьціплых поглядаў.

Рашэньне праблемы прапанавала буйная тэкстыльная фірма "Торэсі". Спецыялісты яе вынайшлі адмысловую белую тканіну, якая застаецца непразрыстай пры апусканьні ў ваду. Да таго ж, новая тканіна пасьпяхова адбівае шкодныя ўльтрафіялетавыя промні. Вынік: сёлета японкі купілі белых купальнікаў на 15% болей, чым усіх іншых разам.

КАРОВЫ СКАЧУЦЬ ПРАЗ ВАКНО

Сьведкамі незвычайнага радэо сталі жыхары амерыканскага горада Далас. Конныя паліцыянты безпасьпяхова лавілі петлямі кароў, якія выскачылі з перакулімшагася трэйлера. Перапалоханая карова разьбеглася па цэнтру горада. Адна з іх трапіла да канцэртнай залы Даласа, дзе яе спрабавалі ўтаймаваць паліцыянты. Аднак карова аказалася, як кажуць, не з баязьлівага дзесятка. Ратуючыся ад праследаваццеляў, яна выскачыла з памяшканьня праз вакно. Скачок аказаўся вельмі трапным. Карова ўдала прызямлілася на адну з клумбаў аранжэрэі.

(з.д.)

АЎКЦЫЁН

па продажу аб'ектаў
камунальнай уласнасці горада Гродна

Назва аб'екта, месцазнаходжанне аб'екта	Тып памяшкання, тэрмін арэнды	Гандлевая/ агульная плошча (кв. м.)	Пач. кошт продажу/ ацэн. вар-ць (млн. руб)
Крама № 54 /*, **/ вул. Дамініканская, 8	убудаванае 10 гадоў	65/83	0,09/0,09
Крама № 45 /*, **/ вул. Пучкова, 31	асобнае продаж ва уласнасць	242/496	72,0/72,0
Крама № 18 /*, **/ вул. Церашковай, 29а	асобнае продаж ва уласнасць	327/649	136,0/136,0
ДМГП "Модуль" /*, **/ вул. Пучкова, 43	асобнае продаж ва уласнасць	146/853	171,3/171,3
Будынак /***/ вул. Чапаева, 34	асобнае продаж ва уласнасць	-/189	15,0/15,0
Будынак /***/ вул. Тэлеграфная, 8	асобнае продаж ва уласнасць	-/349	13,0/13,0
Права арэнды памяшкання, вул. Урублеўскага, 44	5 гадоў	-/15	0,3
Права арэнды памяшкання, вул. Камунальная, 32	прыбудаванае 5 гадоў	-/100	2,25
Права арэнды памяшкання, вул. Гогаля, 3	падвальнае 5 гадоў	-/121,5	0,55
Права арэнды памяшкання, вул. Горкага, 47	падвальнае 5 гадоў	-/208	0,87
Права арэнды памяшкання, вул. Перамогі, 17б	5 гадоў	-/505	9,8

* – Захаванне профілю (або прызначэння) аб'екта на 5 гадоў
** – Захаванне колькасці працоўных месцаў на 2 гады
*** – Захаванне гістарычнага характара будынка

Аўкцыён адбудзецца 11 лістапада 1994 года у 11.00 ў будынку Гарадскога тэатра лялек па адрасу: г. Гродна, вул. Дзяржынскага, 1/1.

Атрымаць поўную інфармацыю па аб'ектам і падать заявы на ўдзел у аўкцыёне вы зможаце па адрасу: 230023, г. Гродна, пл. Леніна, 2/1 пакой 57, 58

Тэл.: (0152) 45-29-81, 47-29-56.

КРЭСЛА, НА ЯКІМ УСІМ ЦЕСНА

На Барыспальскай мытні змантавана незвычайнае крэсла, якое прынесла Ўкраіне прыбытак у шмат тысяч даляраў.

Сакрэт крэсла ў тым, што яно абсталявана спецыяльнай сігналізацыяй, якая рэагуе на наяўнасьць вырабаў з каштоўных металаў у інтымных месцах жаночага цела.

"Кіеўскія ведамасьці".

ПОЛЬСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

ПАНЯДЗЕЛАК, 31.10

ПРАГРАМА 1

07 00 Праграма на дзень. 07 05 Сельскагаспадарчы журнал. 07 30 Школы ў Еўропе. 07 55 Кава ці гарбата. 08 55 Праграма дня. 09 10 "Дынастыя Колбі". Серыял вытв. ЗША. 10 00 Навіны. 10 10 Дакументальны фільм. 12 00 Дакументальны фільм. 13 00 Навіны. 13 10 Рэпартаж. 13 45 Тэлежурнал. 14 20 Рэпартаж. 14 50 У старым кіно. 16 30 Тэлежурнал. 17 00 Дакументальны фільм. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 "Маё жыццё". Фільм вытв. Аўстраліі. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 15 Тэлетэатр. 22 25 Тэлежурнал. 23 20 Тыдзень прэзідэнта. 23 30 Успаміны. 00 00 Навіны. 00 15 "Спартыўнае жыццё". Фільм вытв. Англіі. 02 25 Забаўляльная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Прывітанне. 08 25 Канцэрт. 09 20 Мультфільм. 09 50 Студыя другой праграмы. 10 00 Мясцовая праграма. 11 00 Музыка Брамса. 12 20 Духі, замкі, упыры. 12 50 Тэлежурнал. 13 00 "Касмічная загадка". Фільм вытв. Аўстраліі. 14 30 Студыя другой праграмы. 14 40 Айчына. 14 55 Студыя другой праграмы. 15 00 Цыркі свету. 16 00 Тэатр для дзяцей. 16 40 Студыя другой праграмы. 16 50 Дакументальны фільм. 18 20 Студыя другой праграмы. 18 30 Дакументальны фільм. 19 00 Тэлепрадстаўленне. 19 50 Мясцовая праграма. 20 00 Кола фартуны. 20 35 Мультфільм. 21 00 "Прыпынак Аляска". Серыял вытв. ЗША. 22 00 Панарама. 22 30 "Дом на Карол стрыт". Фільм вытв. ЗША. 00 10 "Боснія". Дакументальны фільм. 02 20 Тэлепрадстаўленне.

АЎТОРАК, 1.11

ПРАГРАМА 1

08 15 Праграма дня. 08 20 Дзікая Амерыка. 09 30 Дакументальны фільм. 10 00 Навіны. 10 10 Маладзёжная палітычная студыя. 10 25 "Гісторыя жоўтага чаравічка". Фільм вытв. Польшчы. 12 00 Навіны. 12 10 Дакументальны фільм. 12 25 Рэпартаж. 13 00 Народная памяць. 13 25 Забаўляльная праграма. 14 15 Музычна-паэтычная праграма. 14 45 У старым кіно. 16 25 Паэтычная праграма. 17 00 Дакументальны фільм. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 15 "Пакрыўджаная". Фільм вытв. ЗША. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Нядзельныя дзеці". Фільм вытв. Швецыі. 23 15 Чаканне восені. 23 45 Навіны. 00 00 Дакументальны фільм. 01 40 Рэпартаж. 02 10 Мая справа.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Прывітанне. 08 35 Праграма для дзяцей. 09 00 Польскія творцы барока. 10 00 Мясцовая праграма. 11 00 Паэтычная аповесць. 11 30 Дакументальны фільм. 12 00 Тэлетэатр. А. Міцкевіч. 13 00 "Хто бачыў вецер?". Фільм вытв. Канады. 14 40 Вечнае жыццё. 15 00 У гарах свету. 15 30 Спартыўная студыя. 16 00 Тэлетэатр для дзяцей. 16 50 Дакументальны фільм. 18 00 Балада аб дарозе. 18 40 Блізкія і далёкія. 19 45 Тэлежурнал. 19 50 Мясцовая праграма. 20 00 Паэтычная праграма. 20 35 Мультфільм. 21 00 Рэквіем для Сараева. Канцэрт. 21 50 Тэлежурнал. 22 00 Панарама. 22 30 Тэлежурнал. 22 35 Паэтычная праграма. 23 15 "Падарожжа ў Баўнтыфул". Фільм вытв. ЗША. 01 05 Панарама. 01 10 Канцэрт.

СЕРАДА, 2.11

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Праграма для дзяцей. 09 45 Гімнастыка. 09 50 Мультфільм. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаворым аб дзецях. 10 55 Англійская мова для дзяцей. 11 00 "Сонечны патруль". Серыял вытв. ЗША. 11 45 Музычная праграма. 12 00 Ад калыскі да школы. 12 30 Культурна-публіцыстычны журнал. 12 55 Наша дзяржава. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнес. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Мастацтва аддзення. 13 55 Сустрэча з літаратурай. 14 55 Дакументальны фільм. 15 05 Людзі пішуць лісты... 15 15 Каталог помнікаў гісторыі. 15 25 Твары рэнесансу. 15 55 Праграма на вечар. 16 00 Маладзёжная музыка. 16 30 Для моладзі. 16 55 Музычная праграма. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Праграма для дзяцей. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Тэлетурнір. 18 45 Тэлежурнал. 19 05 "Сонечны патруль". Серыял вытв. ЗША. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 Спартыўная студыя. 23 20 Пульс дня. 23 35 Дакументальны фільм. 00 00 Навіны. 00 20 "Уцёкі ў Новы Свет". Серыял вытв. ЗША. 01 55 Дакументальны фільм.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Курс англійскай мовы. 08 30 Раніца другой праграмы. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 "Прыгоды пана Міхала". Серыял вытв. Польшчы. 10 00 Свет жанчын. 10 30 Дакументальны серыял. 11 00 Мультфільм. 11 30 Дакументальны фільм. 12 05 Тонкая зялёная лінія. 12 30 Музыка - мая любоў. 13 40 Мой маленькі свет. 14 00 Панарама. 14 20 Серыял вытв. Германіі. 15 10 Музычная праграма. 15 50 Прывітанне. 16 00 Мультфільм. 16 30 Спартыўная студыя. 17 00 Жывёлы вакол нас. 17 30 Тэлепрадстаўленне. 18 00 Дакументальны фільм. 18 55 Розыгрыш лато. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Тэлетурнір. 20 35 Забаўляльная праграма. 21 00 "Справа Росі О'Нэйл". Серыял вытв. ЗША. 21 45 Цені жыцця. 22 00 Панарама. 22 35 Экспрэс рэпарцёраў. 23 05 Тэатральная студыя. 00 05 Спартыўная студыя. 01 05 Панарама. 01 10 Спартыўная студыя. 01 20 Музычнае прадстаўленне.

ЧАЦЬВЕР, 3.11

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата. 08 05 Мініяцюры. 09 00 "Дзіцячае аддзяленне". Серыял вытв. Англіі. 09 30 Для дзяцей. 09 45 Гімнастыка. 09 50 Мультфільм. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаворым аб дзецях. 10 55 Англійская мова для дзяцей. 11 05 "Спякота тропікаў". Серыял вытв. ЗША. 11 55 Музычная праграма. 12 00 Кулінарная праграма. 12 20 Гэта лёгка. 12 30 Чвэрць гадзіны на экране. 12 45 Жыць бяспечна. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнес. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Сустрэча с прыродай. 14 00 У райскім садзе. 14 15 Жывёлы свету. 14 45 Музеі свету. 15 00 Тэлежурнал. 15 25 Першы год жыцця дзіцяці. 15 50 Праграма дня. 16 00 Маладзёжная музыка. 16 30 Для маладых гледачоў. 17 00 "Дзіцячае аддзяленне". Серыял вытв. Англіі. 17 25 "Дзе Валлі?". Серыял вытв. Англіі. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Кінажурнал. 18 40 Такі свет. 19 05 "Маленькі цуд". Серыял вытв. ЗША. 19 30 Каталіцкая праграма. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Спякота тропікаў". Серыял вытв. ЗША. 22 05 Толькі ў першай праграме. 22 50 Сатырычная праграма. 23 00 Урадавы журнал. 23 10 Ваенны журнал. 23 25 Пегас. 00 00 Гаспадарчыя навіны. 00 20 Мініяцюры. 00 25 Тэлежурнал. 00 55 "Тэмпература кахання". Фільм вытв. Італіі.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Курс англійскай мовы. 08 30 Раніца. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 "Прыгоды пана Міхала". Серыял вытв. Польшчы. 10 00 Свет жанчын. 10 30 Тэлежурнал. 11 00 "Тарзан". Фільм вытв. Германіі. 11 20 Балада аб дарозе. 12 00 Дакументальны фільм. 12 40 Канцэрт маладрёжных аркестраў. 13 35 Рэпартаж. 14 00 Панарама. 14 20 "Напалеон". Серыял вытв. Польшчы. 15 15 Тэлежурнал. 15 55 Прывітанне. 16 00 "Тарзан". Серыял вытв. Германіі. 16 30 Лётны журнал. 17 00 Рэпартаж з Берліна. 17 25 Музычная праграма. 18 00 Маўчанне. 18 00 Забытыя паэты. 18 30 Кінапартрэт. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Кола фартуны. 20 35 Клуб пана Рыся. 21 00 Спартыўная студыя. 22 00 Панарама. 22 35 Аўтажурнал. 23 00 "Далёка на Поўначы". Фільм вытв. ЗША. 00 30 Эра Водніка. 01 00 Панарама. 01 05 Спартыўная праграма. 01 15 Арт-ноч.

ПЯТНІЦА, 4.11

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата. 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Праграма для дзяцей. 09 55 Гімнастыка. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 10 25 Дашкольнікі дома. 11 00 "Маладыя вершнікі". Фільм вытв. ЗША. 11 45 Музычная праграма. 12 00 Школа для бацькоў. 12 15 Пашый сама. 12 30 Журнал нацыянальных меншасцяў. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнес. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Швейцарыя. 15 55 Праграма дня. 16 00 Музычны тэлетурнір. 16 30 Забаўляльная праграма. 16 55 Музычная праграма. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Для дзяцей. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Тэлежурнал. 18 30 Штотыднёвік культуры. 18 40 Тэлежурнал спажыўца. 19 05 Спадканне ўцёмную. 19 50 Сатырычная праграма. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 Камедыя вытв. ЗША. 22 45 Пульс дня. 23 05 Чвэрць гадзіны. 23 20 Справа для рэпарцёра. 00 00 Навіны. 00 15 Блізкія сустрэчы. 01 10 "Хутка, хутка". Фільм вытв. Іспаніі. 02 45 Танцавальны турнір.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Курс англійскай мовы. 08 30 Раніца. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 Серыял вытв. Даніі. 10 00 Свет жанчын. 10 30 Дакументальны фільм. 11 00 Мультфільм. 11 25 Забытыя пісьменнікі. 12 00 Кракаў у народнай творчасці. 12 40 Забаўляльная праграма. 13 40 Песні з балады аб дарозе. 14 00 Панарама. 14 20 "Чараўнік з вуліцы Вязаў". Серыял вытв. ЗША. 15 10 Тэлежурнал. 15 55 Прывітанне. 16 00 Праграма для дзяцей. 16 30 Спартыўная студыя. 17 30 "З дзевяці да пяці". Камедыйны серыял вытв. ЗША. 18 00 Дакументальны фільм. 18 40 Незакончаны падзел. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Адзін з дзесяці. 20 35 Тэлежурнал. 21 00 Здарэнні стагоддзя. 22 00 Панарама. 22 30 Забаўляльная праграма. 22 45 "Карабель". Фільм вытв. Германіі. 01 05 Панарама. 01 10 Спорт. 01 20 Забаўляльная праграма.

СУБОТА, 5.11

ПРАГРАМА 1

08 00 З Польшчы. 08 10 Прашу адказаць. 08 25 Усё аб агародзе. 08 50 Агралінія. 09 30 Спартыўны тэлежурнал. 09 55 Праграма дня. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма каталіцкай рэдакцыі для дзяцей. 10 35 Праграма для дзяцей. 12 00 Дакументальны фільм. 12 50 Тэлежурнал. 13 00 Навіны. 13 10 Тэлежурнал. 13 55 Жывёлы свету. 14 25 Мультфільмы У. Дыснея. 15 40 Тэлетэатр разнастайнасці. 17 00 Тэлежурнал. 17 25 "Сямейнае прадпрыемства". Камедыйны серыял вытв.Польшчы. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 25 Тэлежурнал. 18 50 Забаўляльная праграма. 19 10 "Беверлі Хілз". Серыял вытв. ЗША. 20 00 Дзіцячы тэлежурнал. 20 10 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 Камедыя вытв. ЗША. 23 05 Вячэрні тэлеўніверсітэт. 00 00 Навіны. 00 10 Спартыўная субота. 00 25 Краіна Амерыка. 01 05 "Дрож". Фільм вытв. ЗША. 02 25 "Марыон". Фільм вытв. Швейцарыі. 04 05 Музычная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Музычная раніца. 08 30 Такія адзінокія. 08 50 Урок мовы глуханямых. 08 55 Прывітанне. 09 00 Згуртаванне ў культуры. 09 30 Мультфільм. 10 00 Мясцовая праграма. 11 00 Дакументальны фільм. 11 30 Праграма пра жывёл. 12 00 Праграма для дзяцей. 13 00 Акадэмія польскага кіно. 14 35 Рэпартаж. 15 00 Зоркі тых гадоў. 15 30 Жыццё побач з намі. 16 00 Спартыўная студыя. 16 30 Прывітанне. 16 40 Тэлежурнал. 17 00 Серыял вытв. ЗША. 17 30 Тэлетурнір. 18 00 Вялікая гульня. 18 55 Розыгрыш лато. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 19 30 Сем дзён - свет. 20 00 Тэлетурнір. 20 35 Дзірка ў кошыку. 22 00 Панарама. 22 30 Слова на ўваскрашэнне. 22 35 Музычны журнал. 23 05 "Чысум". Вестэрн вытв. ЗША. 01 00 Панарама. 01 05 Канцэрт.

НЯДЗЕЛЯ, 6.11

ПРАГРАМА 1

08 00 Сельская гаспадарка ў свеце. 08 15 Далёка і блізка. 08 30 Тыдзень. 09 00 Сельскагаспадарчая праграма. 09 30 Нядзельная кінапраграма. 09 50 Тэлераніца. 10 30 Музычная скрыня. 11 05 Серыял вытв. Канады. 12 00 Навіны. 12 10 Дакументальны серыял. 13 05 Тэлеканцэрт пажаданняў. 13 30 З камерай сярод жывёл. 13 50 Квант. 14 10 За сяммю гарамі. 14 50 У старым кіно. 16 40 Сто пытанняў. 17 10 Няма з чаго смяяцца. 17 35 Антэна. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 15 Гдыня-94. 18 35 Можна пасмяяцца. 19 05 "Дынастыя Колбі.". Серыял вытв. ЗША. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Па закліку сэрца". Серыял вытв. Італіі. 22 05 Гдыня-94. 22 20 Спартыўная нядзеля. 22 50 Публіцыстычная праграма. 23 20 Вечар з Аліцыяй. 00 20 "Анёл смерці". Рэпартаж. 00 50 "Ролеркаўстэр". Фільм вытв. ЗША. 02 45 Магічны востраў.

ПРАГРАМА 2

08 00 Рэха тыдня. 08 30 Фільм для глухіх. 09 20 Слова на ўваскрашэнне. 09 25 Прывітанне. 09 30 Нацыянальныя меншасці. 10 00 Мясцовая праграма. 11 00 Дакументальны фільм. 12 00 Мультфільмы для дзяцей. 13 00 "Лукі Лук". Серыял вытв. Італіі. 14 00 Тэлетэатр. 15 00 Падарожжа ў часе і прасторы. 15 55 Тэлежурнал. 16 00 Дакументальны фільм. 16 50 Другая праграма. 17 00 "Як ёсць". Серыял вытв. Польшчы. 17 30 Тэлетурнір. 18 00 Будка суфлёра. 19 00 Падзеі тыдня. 19 25 Спартыўная студыя. 19 50 Мясцовая праграма. 20 00 Тэлетурнір. 20 35 Мультфільм. 21 00 Спецыяльная лінія. 22 00 Панарама. 22 30 Паэтычная праграма. 23 20 "У цемры дзікіх пальм". Серыял вытв. ЗША. 01 00 Панарама. 01 55 Зоркі джаза.

Панядзелак, 31.10

Беларускае тэлебачанне

9.05 Дзелавы веснік 9.20 Пяць хвілін на жарты 9.30 "Чарапашкі ніндзя" 10.20 "АВС-клуб" у Амерыцы 10.35 Тэлеклуб "Гаў-гаў" 11.15 У нас дома 11.45 Беларускі тур 12.05 Рок-айленд-шоу 16.00 Мультфільмы 16.30 Тэлебачанне — школе. Народнае дэкаратыўна-ўжытковае мастацтва 17.00 Навіны 17.10 "Бімбат" 17.30 "Вяроўка", мульт 17.40 "Бар'еры". Мінскі міжнародны марафон інвалідаў 18.00 Навіны (Брэст) 18.15 Рэзерв 18.20 Пяць хвілін на жарты 18.35 Навіны Бі-бі-сі 19.10 Праспект 19.40 Калыханка 20.00 Кантакт 20.05 Хакей. "Цівалі" (Мінск) — СКА (Санкт-Пецярбург). 3-ці перыяд 21.00 Панарама 21.40 Студыя "Тэлесябрына" 21.45 Тэлевізійны Дом кіно 22.50 Спартыўны тэлекур'ер 23.15 НІКа 23.30 Дайджэст 23.40 "Паласа Сімарона" 0.55 Пад купалам Сусвету

Канал "Астанкіна"

17.00 Лабірынт 17.30, 18.00 Валейбол. Чэмпіянат свету. Жанчыны. Фінал 17.45, 20.30 Надвор'е 17.50, 20.00, 22.50 Навіны 18.20 Хакей. ЦСКА — "Дынама". 2-гі і 3-ці перыяды 20.40 Гол 21.10 Ф. Брукнер. "Напалеон-І". Фільм-спектакль Маскоўскага акадэмічнага тэатра імя У. Маякоўскага 23.30 Шэсць вечароў з Ю. Нікуліным. Вечар 4-ы 0.05 Прэс-экспрэс

Канал "Расія"

6.30 Формула-730 7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Патрабуюцца... патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей 8.00 Навіны Эй-бі-сі 8.25 Зваротны адрас 8.55 "Рэпетыцыя аркестра", м/ф 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 11.10 Міліцэйскі рэпартаж 11.20 "XX стагоддзе ў кадры і за кадрам". С. Бандарчук 12.10 "Ёлкі-палкі", м/ф 13.40 Мульці-пульці 13.45 Зорны дождж 15.20 Мульці-пульці 15.50 Там-там навіны 16.05 Свята кожны дзень 16.15 Новая лінія. "Авось..." 16.55 Мір і вайна 17.25 Выратаванне 911 18.20 Вуснамі дзіцяці 18.50 Ніхто не забыты 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Спрут-6", м/ф (Італія). 3-я серыя. Частка 1-я 20.40 Рэпарцёр 21.00 Момант ісціны 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Спартыўная карусель 22.30 Прыватная калекцыя 22.55 Зоркі гавораць 23.00 Тэатральны раз'езд 23.45 Экзотыка

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм ТБ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 12.55, 13.30, 16.25, 19.25 Музычны момант 13.00 Тэст 13.30 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 14.45 "Страсці", м/ф 16.15 "Начны Эрмітаж", т/ф 16.30 Кідайка 17.10 "Востраў скарбаў", мульт 17.55 Чалавек на зямлі 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 19.30 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 20.15 "Камея Ганзага". Прэм'еры "Лентэлефільма" 20.35 "Востраў няўдач". Тэлегульня 21.10 Тэлемагазін 21.15 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 21.55 Ваш стыль 22.05 "Ювелірная справа", м/ф

Аўторак, 1.11

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Дайджэст 8.20 Пяць хвілін на жарты 8.30 Фільм-канцэрт 9.00 Тэлебачанне — школе. Народнае дэкаратыўна-ўжытковае мастацтва 9.30 "Паласа Сімарона" 10.45 Тэлевізійны Дом кіно 11.50 Свет і чалавек 12.20 "Бімбат" 12.40 "Настальгічны дывертысмент". Гісторыя ДАВТа Беларусі ў асобах. Перадача 2-я 13.45 "Таму, што любілі..." Памяці тэлежурналіста А. Чуланава 15.40 "Нов і К"-топ-10 16.40 "Доктар Падгайскі", д/ф 17.00 Навіны 17.10 "Бімбат" 17.30 "Чым багатыя..." 18.00 Навіны (Віцебск) 18.15 Кантакт 18.20 Пяць хвілін на жарты 18.35 Навіны Бі-бі-сі 19.10 Эканамікст 19.20 "Сцяжынай матчынай". Да 50-годдзя беларускамоўнага ліцэя ў Бельску Падляскім (Польшча) 19.40 Чарнобыль: праблемы і вырашэнні. Прамая лінія 20.30 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 "Маё каханне, мой смутак" 22.45 НІКа 23.00 Дайджэст 23.10 Чэмпіянат Беларусі па футболу 0.30 Пад купалам Сусвету

Канал "Астанкіна"

5.30, 7.00 Раніца 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны 8.00 "Вайна гобатаў" 8.25 "Дзікая Роза" 9.00 Амерыка з М. Таратутам 9.30 Канцэрт народнай музыкі 15.00 Вясёлыя ноткі 15.30 Паміж намі, дзяўчынкамі 16.00 Джэм 16.25 "Элен і хлопцы" 16.50 Свет сёння 17.00 Рускі свет 17.30 Загадка СБ 17.40 Дакументы і лёсы 17.45, 20.30 Надвор'е 18.00 Гадзіна пік 18.25 "Дзікая Роза" 18.55 Тэма 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 З першых рук 20.50 "Нармандыя — Нёман", м/ф 23.10 Канал ілюзій 23.50 Прэс-экспрэс

Канал "Расія"

6.30 Формула-730 7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Патрабуюцца... патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей 8.00 Навіны Эй-бі-сі 8.25 Гандлёвы дом 8.40 Момант ісціны 9.35 Кліп-антракт 9.45 "К-2" прадстаўляе: "Ведай нашых" 10.35 Сялянскае пытанне 15.20 "Пірацкі востраў", м/ф, с. 4 15.50 Там-там навіны 16.05 Свята кожны дзень 16.15 Новая лінія 17.00 Бар'ер 17.30 Парадак дня. Інтэрв'ю М. Шайміева Расійскаму ТБ 17.55, 19.35 Футбол, 1/16 кубка УЕФА. "Тэкстыльшчык" (Камышын) — "Нант" (Францыя) 19.25 Падрабязнасці 20.30 L-клуб 21.20 Кліп-антракт. А. Апіна 21.25 Вялікі скандал 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Спартыўная карусель 22.30 Футбол. 1/16 кубка УЕФА. "Рэал" (Мадрыд) — "Дынама" (Масква) 23.20 Зоркі гавораць

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм ТБ 12.10 "Ах, прынцэса", мульт 12.20 Тэлемагазін 12.25 "Нямецкая хваля" 12.55, 13.30, 16.45, 19.25 Музычны момант 13.00 Хуткая дапамога 13.35 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 14.45 "Кіслароднае галаданне", м/ф 16.30 Чароўная лінія 16.50 Дзецям пра зверанят 17.10 "Востраў скарбаў", мульт 18.05 "Сем пятніц на тыдні" 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 19.30 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 20.20 "Свет мастацтва" 20.55 Падсякай 21.10 Тэлемагазін 21.15 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 21.55 Ваш стыль 22.05 "Шаляпін". Прэм'ера "Лентэлефільма"

Серада, 2.11

Беларускае тэлебачанне

"ДЗЯДЫ" 8.00 Пралог 8.05 "Слова пра вечнае" 8.10 "Адхланне", д/ф 8.50 Кола дзён. "Дзяды" 9.25 "Яднанне". Прамы эфір (з плошчы Максіма Багдановіча) 9.30 "Восень на Палессі". Відэафільм 10.10 У эфіры — Гомель 10.15 "Слова пра вечнае" 10.20 "Музы палацаў і паркаў старажытных". Муз. праграма 11.10 "Яднанне". Прамы эфір 11.15, 12.00 "Край". Рабінзанада доктара Руселя 11.45 Спявае камерны хор пад кіраўніцтвам І. Палянскага 12.20 У эфіры — Віцебск 12.25 "Слова пра вечнае" 12.30 "Святло таленту". Успаміны пра беларускіх акцёраў 13.35 "Яднанне". Прамы эфір 13.40 Да 50-годдзя Перамогі. "У вайны не жаночы твар". Дакументальны фільм. 1—3 серыі 14.25 "Праз усю вайну". Муз. фільм 14.45 У эфіры — Гродна 14.50 "Слова пра вечнае" 14.55 "Імша па Купалу", д/ф 15.15 "Дзяды". Нашы радаводы. Прамы эфір (з Літаратурнага музея Янкі Купалы) 16.10 Постаці мінулага 16.40 "Песня пра зубра", мульт 17.00 У эфіры — Брэст 17.05 "Яднанне". Прамы эфір 17.10 "Сустрэчны іск", д/ф 18.00 "Дзяды": "Зорка яднання: дзяды-бацькі-дзеці-будучыня". Прамы эфір 18.45 "Яна была само жыццё". Памяці маці паэта М. Багдановіча 19.05 "Яднанне". Прамы эфір 19.10 "Дарога на Курапаты", д/ф 20.20 У эфіры — Магілёў 20.25 Мультфільм 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.35 "Слова пра вечнае" 21.40, 23.05 "Дзікае паляванне караля Стаха", м/ф 22.45 НІКа 24.10 "Не згасне памяць..."

Канал "Астанкіна"

5.30, 7.00 Раніца 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 23.25 Навіны 8.00 "Вайна гобатаў" 8.25 "Дзікая Роза" 9.00 Клуб падарожнікаў 15.00 Паглядзі, паслухай 15.20 Адказы 16.00 Камп'ютэр-хол 16.20 "Элен і хлопцы" 16.50 Свет сёння 17.00 МТРК "Мір" 17.30 Знак пытання 17.40 Дакументы і лёсы 17.45, 20.30 Надвор'е 18.00 Гадзіна пік 18.30 "Дзікая Роза" 18.55 "Серпанцін" 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 Маналог 20.50 Вестуны 21.20 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. "Баварыя" (Мюнхен) — "Спартак" (Масква) 23.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Агляд сямі матчаў 0.40 Прэс-экспрэс

Канал "Расія"

6.30 Формула-730 7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Патрабуюцца... патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей 8.00 Навіны Эй-бі-сі 8.25 Гандлёвы дом 8.40 У свеце жывёл 9.35 Здарова жывеш 9.50 Тэатральны раз'езд 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 Студыя "Рост" 15.50 Там-там навіны 16.05 Свята кожны дзень 16.15 Новая лінія 16.55 Не быць дыназаўрам 17.15 Чалавек справы 17.45 Рубяжы 18.00 Фільм-прэм'ер 18.15 Ніхто не забыты 18.20 Залатая шпора 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Санта-Барбара" 20.30 "Татава музыка" 21.05 Газетныя гісторыі 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Спартыўная карусель 22.30 ЭКП 22.40 Тэлевізійны тэатр Расіі. В. Шэфнер. "Круглая тайна" 23.40 Зоркі гавораць

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм ТБ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 12.55, 13.30, 16.45, 19.25 Музычны момант 13.00 Хуткая дапамога 13.35 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 14.45 "Шоу-бой", м/ф 16.15 "Як Дыназаўрык сяброў знайшоў" 16.30 Будні 16.50 "Чакайце мяне, астравы", м/ф 17.55 Гістарычны альманах 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 19.30 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 20.25 Блеф-клуб 21.00 "Федэрыка і Рыма". Прэм'еры "Лентэлефільма" 21.10 Тэлемагазін 21.15 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 21.55 Ваш стыль 22.05 "Ціхая дама" С. Шолахава

Чацвер. 3.11

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Эканамікст 8.20 Дайджэст 8.30 Пяць хвілін на жарты 8.40 Фільм-канцэрт 9.30 "Маё каханне, мой смутак" 10.30 "Сцяжынкай матчынай". Да 50-годдзя беларускамоўнага ліцэя ў Бельску Падляскім (Польшча) 10.50 Тэленарыс 11.15 Што на свеце пачуваецца... 12.00 "Бімбат" 12.20 Тэлефестываль "Песню бярыце з сабою" ў Магілёве 15.30 Відзьма-нявідзьма 16.30 Закон і ты 17.00 Навіны 17.10 "Бімбат" 17.30 Роднае слова 18.00 Навіны (Гродна) 18.15 Стоп-кадр 18.35 Навіны Бі-бі-сі 19.10 Бізнес-рынг 19.40 "Крок". "Науцілус" 20.00 "Эксперымент у Пінску" 20.25 Кантакт 20.30 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Пяць хвілін на жарты 21.45 "Маё каханне, мой смутак" 22.45 "Крок". "Правінцыя" 23.25 НІКа 23.40 Дайджэст 23.50 Аўта-парк 0.10 "Крок". "Супермадэль Беларусі-95" 0.25 Пад купалам Сусвету

Канал "Астанкіна"

5.30, 7.00 Раніца 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны 8.00 "Вайна гобатаў" 8.25 "Дзікая Роза" 9.00 У свеце жывёл 9.40 Экслібрыс 15.00 Мульцітролія 15.30 На балі ў Папялушкі 16.00 Цін-інтым 16.20 "Элен і хлопцы" 16.50 Свет сёння 17.00 ...Да 16 і старэйшым 17.30 "Галасы Расіі". Спявае Харыс Шарыпаў 17.40 Дакументы і лёсы 17.45, 20.30 Надвор'е 18.00 Гадзіна пік 18.25 "Дзікая Роза" 18.55 Кіназорка. А. Джыгарханян 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 Масква—Крэмль 21.00 Лато "Мільён" 21.30 "Як быць каханай", м/ф (Польшча) 23.30 Прэс-экспрэс

Канал "Расія"

6.30 Формула-730 7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Патрабуюцца... патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей 8.00 Навіны Эй-бі-сі 8.25 Паехалі 8.35 Рубяжы 8.50 "Санта-Барбара" 10.30 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 Студыя "Рост" 15.50 Там-там навіны 16.05 Свята кожны дзень 16.15 Новая лінія 16.55 Мульці-пульці 17.10 Будні 17.50 Пяць хвілін аб добрым жыцці 17.55 У свеце аўта- і мотаспорту 18.25 Свая гульня 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Санта-Барбара" 20.30 Я — лідэр 21.00 "Нос", д/ф 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Спартыўная карусель 22.30 Экран крымінальных паведамленняў 22.40 Майстар-клас 23.20 Зоркі гавораць

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм ТБ 12.10 Мультфільм 12.20 Тэлемагазін 12.25 "Нямецкая хваля" 12.55, 13.30, 16.40, 19.05 Музычны момант 13.00 Хуткая дапамога 13.35 Урок нямецкай мовы 13.55 "Еўрапейскі калейдаскоп" 14.20 Мультфільм 14.40 "Справа Румянцава", м/ф 16.25 Чароўная лінія 16.45 "Болдзінская восень". Сцэны са спектакляў 17.10 Казка за казкай 17.55 Адкрываю для сябе Расію 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 19.25 "Камедыя аб Лісістраце", м/ф 21.10 Тэлемагазін 21.15 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 21.55 Ваш стыль 22.05 Вячэрні звон

Пятніца, 4.11

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Дайджэст 8.20 Пяць хвілін на жарты 8.30 Фільм-канцэрт 9.30 "Маё каханне, мой смутак" 10.30 "Крок". "Науцілус" 10.50 "І льецца хваляй песня..." 11.15 Мультфільмы 11.55 "Бімбат" 12.15 Тэлефестываль "Песню бярыце з сабою" ў Магілёве 15.20 Крок насустрач 16.00 Гасцёўня "Тэлебома" 17.00 Навіны 17.10 "Бімбат" 17.30 "Зрабі сабе кар'еру". Прамая лінія 18.00 Кантакт 18.20 Пяць хвілін на жарты 18.35 Навіны Бі-бі-сі 19.10 Эканамікст 19.20 "Музыка без межаў" 20.05 "Цёмны пакой". Споведзь гандляра 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Студыя "Тэлесябрына" 21.55 "Зорка чароўнага шчасця", м/ф, с. 2 23.25 НІКа 23.40 Тэлефестываль заходнепалескай эстраднай песні "Етвызь". 1-я частка 0.40 Дайджэст 0.50 Пад купалам Сусвету

Канал "Астанкіна"

5.30, 7.00 Раніца 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 20.00, 22.50 Навіны 8.00 "Сарока" 8.20 Мультфільмы 9.00 Туніс. Паміж мінулым і будучым 9.35 "Кешка і бізнес". Кароткаметражны фільм для дзяцей 15.00 "Кэтвізл". (Англія) 16.25 Рок-урок 16.50 Свет сёння 17.00 Чалавек і закон 17.25, 20.30 Надвор'е 17.30 Хакей. "Спартак" (Масква) — "Зоркі Расіі" 20.40 Поле цудаў 21.30 Чалавек тыдня 21.50 "Вуліцы Сан-Францыска" 23.00 Палітбюро 23.40 Музагляд 0.20 Прэс-экспрэс

Канал "Расія"

6.30 Формула-730 7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Патрабуюцца... патрабуюцца.. 7.30 Час дзелавых людзей 8.00 Навіны Эй-бі-сі 8.25 Паехалі 8.35 Ранішні канцэрт 8.55 Газетныя гісторыі 9.45 "Санта-Барбара" 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 Студыя "Рост" 15.50 Там-там навіны 16.05 Свята кожны дзень 16.15 Новая лінія 16.55 Дысней па пятніцах 17.55 Кіно ў лістападзе 18.10 Чый бок? 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Санта-Барбара" 20.30 "Сядзі...глядзі..." 21.05 "К-2" прадстаўляе: "Ню" 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Спартыўная карусель 22.30 "Прорва", м/ф 0.25 Зоркі гавораць

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм ТБ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 12.55, 13.30, 16.35, 19.25 Музычны момант 13.00 Хуткая дапамога 13.35 Мультфільмы 13.55 Старадаўнія казацкія песні 14.40 "Камедыя аб Лісістраце", м/ф 16.20 Па ўсёй Расіі 16.40 Мультфільм 17.15 Кідайка 17.35 Храм 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 19.30 "Тайна вілы", м/ф 21.10 Тэлемагазін 21.15 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 22.00 Ваш стыль 22.05 "Вірус", м/ф

Субота, 5.11

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Дайджэст 8.20 Аэробіка для ўсіх 8.50 Пяць хвілін на жарты 9.00 Эканамікст 9.10 "Зорка чароўнага шчасця", м/ф, с. 2 10.35 Здароўе 11.05 Паказвае Віцебск 12.05 "Сонейка ў вачах", д/ф 12.25 "Асілак" 13.30 "Лулу — анёл кветак" 14.05 "Бімбат" 14.25 "Дарога" 14.55 "Радавод" у Польшчы 15.35 Майстэрня 16.15 "Вера. Надзея. Любоў" 16.45 Хельсінкі сустракае кікбаксёраў. ч. 1-я 17.15 "У Парыж". Тэлеэсэ 17.35 Дзелавы веснік 17.50 "Чарапашкі ніндзя" 18.15 "Падводныя лодкі — акулы са сталі", д/ф, с. 5 18.50 "Нов і К"-топ-10 19.50 Міжнародныя спартыўныя навіны 20.20 Пяць хвілін на жарты 20.30 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 "Целаахоўнік", м/ф 23.15 Тэлефестываль заходнепалескай эстраднай песні "Етвызь", ч. 2 0.15 "Каскад" 0.35 Відзьма-нявідзьма 1.35 Пад купалам Сусвету

Канал "Астанкіна"

6.30 Суботняя раніца дзелавога чалавека 7.15 Спорт-шанц 7.45 Слова пастыра 8.00 Покліч джунгляў 8.30 МТРК "Мір" 10.00 Ранішняя пошта 10.30 Медыцына для цябе 11.00 "Грузія — адна", д/ф, с. 1 12.40 Без паўзы 12.50 Смак 13.05 "Другое нараджэнне", т/ф 13.50, 22.50, 23.50 Навіны 14.00 "Спасціжэнне дэмакратыі" 15.00 "Песня без граніц" 15.25 Клуб землякоў 16.20 "Жыццё заапаркаў" (ЗША) 17.00 Шчаслівы выпадак 17.50 Да і пасля 18.40 "Каманда ў капелюшах", м/ф (ЗША) 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.00 Навіны плюс 20.35, 23.00 Надвор'е 20.45 Тэлесерыял "Гаспадар Балантрэ". 1-я с. 21.40 Смехапанарама 22.20 Тэлефестываль "Ступень да Парнаса"

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.25 Студыя "Рост". "Музычны клас" 8.00 Пілігрым 8.45 Тэлеэрудыт 8.50 Парламенцкі тыдзень 9.35 Музыка ўсіх пакаленняў 10.05 Як жыць будзем? 10.50 "Сёстры", м/ф 12.40 Сялянскае пытанне 13.20 Дэ факто 13.35 "Эдэра", м/ф, с. 9 14.35 Кінавока 15.35 Відэапаэзія 15.50 Футбол без межаў 16.35 Свята кожны дзень 16.45 "Дон Кіхот", мульт. (ЗША) 17.45 Тэлеэрудыт 17.50 "Бяссонніца". А. Разенбаум 19.25 "Да апошняга чалавека", м/ф 21.05 Зусім сакрэтна 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Спартыўная карусель 22.30 Праграма "А" 23.30 Зоркі гавораць 23.35 "Мянялы", м/ф

Санкт-Пецярбург

8.55 "Гадзіна Фрэйзера" 9.30 "За адну тройку", м/ф (Балгарыя) 10.35 "Васковыя персоны", т/ф 11.35 Музыка на заказ 12.05 "Бабулін урок", мульт 12.15 Чароўная лінія 12.30 Фільм-канцэрт 13.00 Хуткая дапамога 13.30 "Пачатак", м/ф 15.05 "У горад прыехаў клоўн" 15.20 "Шчасце Нурлана", мульт 15.30 Аб'ектыў 16.55 Студыя "Уяві" 17.05 "Антрэ". Цыркавая праграма 17.25 Мультфільм 17.40, 21.15 Уік-энд з дэтэктывам 18.10 Экспрэс-кіно 18.30, 21.30 Інфарм ТБ 18.55 К. Паўстоўскі. "Ручаі, дзе плёскаецца фарэль" 19.10 Вялікі фестываль 19.30 "Страсці", м/ф 21.05 "Зімнія сны" 21.45 Ваш стыль 21.55 "Не хочаш — не глядзі" 22.05 "Парыж. Раман аб горадзе", т/ф

Нядзеля, 6.11

Беларускае тэлебачанне

8.00 Добрая раніца 8.10 Аэробіка для ўсіх 8.40 Пяць хвілін на жарты 8.50 Слова да чалавека 9.20 Справы вайсковыя 10.05 Беларускі тур 10.25 Мультклуб 10.55 Вас выклікае "Спартландыя" 12.10 "АВС-клуб" 12.30 Дайнова-інвест: "MTV. Лепшыя хіты" 13.00 Хельсінкі сустракае кікбаксёраў, ч. 2 13.30 "Голуб чыстага сумлення". Да 70-годдзя паэта А. Вольскага 14.00 Метамарфозы "Ундзіны" 14.30 "Сталіца" 15.00 Кінанарыс 15.10 "Вяскоўцы" 15.45 Успамін пра былыя "Вячоркі" 16.40 "Праспект" 17.10 Тэлекрама 17.20 "Кампазітары Беларусі". Э. Казачкоў 17.45 "Чарапашкі ніндзя" 18.10 "Гінес-шоу" 18.40 "Далоў камерцыю на любоўным фронце!" Кінакамедыя 20.00 Панарама 20.40 Калыханка 21.00 Пяць хвілін на жарты 21.10 Камп'ютэрны палігон 21.30 Пад купалам Сусвету 21.50 "Нашы гісторыі", м/ф 23.40 Футбол. КІМ (Віцебск) — "Дынама" (Мінск)

Канал "Астанкіна"

7.15 Алімпійская раніца 7.50 Спортлато 8.00 Марафон-15 8.30 Раным-рана 9.00 Палігон 9.30 Пакуль усе дома 10.00 Ранішняя пошта 10.50 "Грузія — адна", д/ф, ч. 2 11.55 Аўта-шоу 12.10 "Шпаргалка" з падарункам 12.25 Вагон 03 12.55 Жывое дрэва рамёстваў 13.00 "Падводная адысея каманды Кусто" 13.50, 17.10, 22.50, 23.50 Навіны 14.00 "Стратэгія Перамогі" 14.55 Тэлескоп 15.25 Акно ў Еўропу 15.55 "Баскетбольная ліхаманка", "Сапраўдныя паляўнічыя на прывіды" 16.50 Тэлелоцыя 17.15 З днём нараджэння "Маяк"! 18.40 Надвор'е 18.50 "Зора", м/ф (Францыя) 21.00 Нядзеля 21.50 Спартыўны ўік-энд 22.05 "Праменад у Марыінскім" 23.05 Футбол. "Лакаматыў" (Масква) — "Спартак (Масква). 2-гі тайм

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.25 "Павел Корын. Русь адыходзячая", д/ф 7.45 Студыя "Рост" 8.15 Наш сад 8.45 Рэпартажы з "Малой Еўропы" 9.15 Добрай раніцы 9.45 Аты-баты... 10.15 Рускае лато 11.00 "Васемнаццаты год", м/ф 12.50 Кліп-антракт 13.20 "Не высечы..." 13.35 "Эдэра", м/ф, с. 10 14.30 Каробка перадач 14.45 Рускі балет С. Дзягілева 15.50 Свята кожны дзень 16.00 Белая варона 16.45 Кліп-антракт 17.00 "Гуфі і яго каманда", "Чорны плашч" 17.55 Шарман-шоу 19.25 "На сямі вятрах", м/ф 21.30 "Гарадок" 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Спартыўная карусель 22.30 Чэмпіянат свету па аўтагонках "Формула-І" 0.40 Зоркі гавораць

Санкт-Пецярбург

8.55 "Гаючае слова" 9.30 "Клемянціна" 10.00 Экспрэс-кіно 10.15 "Хохлаўка", т/ф 10.30 Сустрэча з Машай Распуцінай 11.00 Нядзельны лабірынт 12.30 "Макар-следапыт", м/ф, с. 1 13.35 Тэлеклуб "Класіка" 15.30 Чэмпіянат Італіі па футболу 17.25 Этнасы Зямлі 17.55 Залаты ключ 18.10 Зебра 18.55 Музычная праграма 19.30 Інфарм ТБ 19.55 "Нябёсы запаветныя", м/ф 22.05 Ваш стыль 22.10 Пагляд зім 22.25 Адам і Ева + 22.55 "Зеніт" — "Зара" (Ленінск-Кузнецк). 2-гі тайм 23.40 "Сустрэчы", м/ф

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

Мінулы тыдзень ледзьве ня стаў рэкордным на крымінальныя здарэньні. Усяго зарэгістравана 218 злачынстваў і здарэньняў, у іх ліку 14 цялесных пашкоджаньняў, 6 рабаваньняў, 52 крадзяжы дзяржаўнай і 75 - асабістай маёмасьці грамадзян.

У 24-х дарожных аварыях тры чалавекі загінулі і 26 паранена. Дзьве аварыі на сумленьні нецьвярозых вадзіцеляў.

За гэты ж час адбыліся 3 пажары.

ЦЯЛЕСНЫЯ ПАШКОДЖАНЬНІ

Фабулы ўсіх цялесных пашкоджаньняў не розьняцца разнастайнасьцю. Як правіла, усе яны зьвязаны з ужываньнем моцных напояў. Характэрным у гэтым сэнсе з'яўляецца выпадак у Наваградзкім р-не. Там, на дарозе ля вёскі Карастова, знойдзены з цялеснымі пашкоджаньнямі двое маладых трактарыстаў мясцовага саўгаса-тэхнікума. Хлопцы гэтак перапіліся, што ня памятаюць нават, што з імі здарылася...

* * *

А вось здарэньне ў Казлоўшчынскім ПТВ Дзятлаўскага р-на хаця і здзейсьнена ў цьвярозым стане, але таксама зьвязана з саракаградуснай. Там двое навучэнцаў пачалі патрабаваць у калегі грошай на моцныя напоі, а калі той заўпарціўся, то пачалі збіваць яго. Але няроўная бойка працягвалася нядоўга: выхапленым з кішэні сьцізорыкам пэтэвэшнік адправіў абодвух крыўдзіцеляў у шпіталь - нанёс ім нажавыя раненьні.

АБРАБАВАНЬНІ

У Мастах вайсковец тэрміновай службы, які прыехаў дамоў на пабыўку з Віцебска, таксама абрабаваў свайго калегу, які знаходзіўся ў звальненьні. Пасьля гэтага вайсковы білет, вадзіцельскае пасьведчаньне і наручны гадзіньнік папоўнілі сьціплы скарб вадпускніка.

* * *

У Горадні 35-гадовы рабаўнік адабраў 256 даляраў у свайго знаёмага пасьля сумеснага застольля на кватэры пацярпелага.

* * *

На вуліцы 17 верасьня двое злачынцаў напалі позна вечарам на рабочага аднаго з гарадзенскіх МП. Адбіваючыся ад рабаўнікоў 23-гадовы хлопец адкінуў у бок кайстру з далярамі, дакументамі і дробнымі рэчамі - каб не перашкаджала. Тады адзін са злачынцаў хуценька зарыентаваўся і з паднятаю кайстрай кінуўся наўцёкі.

МАХЛЯРСТВЫ

У міліцыю зьвярнуліся дзьве жыхаркі абласнога цэнтра, якія яшчэ зімой перадалі супрацоўніцы праектнай установы грошы за садзейнічаньне ў атрыманьні кватэр. Але, відаць, адпаведна 1,3 і 1,1 млн. "зайцоў" аказаліся недастатковымі сумамі, каб падмасьліць справу.

* * *

А вось трое злачынцаў каля прыгараднага п.Паўднёвы хаця дзейнічалі і не так вытанчана, але ўсё ж здолелі "абуць" даверлівага паляка. Пацярпелы меў неасьцярожнасьць даверыць "пакупнікам" свой БМВ - для выпрабаваньня легкавіка. Відаць па ўсім, што "выпрабаваньне" зацягнулася...

РЭКЕТ

Не ўдалося двум сталічным "ракетчыкам" разжыцца ў Ашмянах 200 "зялёнымі". Незгаворлівы "кліент" не пабаяўся зьвярнуцца ў міліцыю і не прагадаў: даляры - на месцы, а менчукі - за кратамі.

АДГОНЫ

Сярод 5 адгонаў нязвыклым сцэнарам адрозьніваецца той, што адбыўся ноччу ў нядзелю ў Горадні на зав.Віленскім.

Калі незнаёмы на падпітку сеў у "Мэрс" студэнта Гарадзенскага ўніверсітэта і патрабаваў адвезьці яго на БЛК, вадзіцель адмовіўся. У адказ "пасажыр" выпіхнуў гаспадара з салона і паехаў... да бліжэйшага бардзюра. Сам жа злачынца ўцёк.

ХУЛІГАНСТВЫ

Відаць узлаваўся на сваё начальства слесар к-са "Зара" Ваўкавыскага р-на. На падпітку 22-гадовы вясковец сарваў злосьць на калгаснай канторы, па вокнах якой ён прайшоўся выхадным днём з рыдлёўкаю.

* * *

З мэтай абрабаваньня трое маладых злачынцаў зайшлі ў кватэру ксяндза Фарнага касьцёла ў Горадні і пабілі гаспадара. З сабою ж рабаўнікі пасьпелі захапіць толькі некалькі хатніх рэчаў. Адзін са злачынцаў затрыманы.

КРАДЗЯЖЫ

З крадзяжоў дзяржаўнай і грамдзкай маёмасьці выдзяляюцца тыя, якія ўчынены з крамаў спажывецкай кааперацыі. За тыдзень здарылася пяць такіх злачынстваў - у асноўным у паўночных раёнах Гарадзеншчыны. Найбольш значны з іх зарэгістраваны ў в.Гарэцкаўшчына Ашмянскага р-на. Злодзей праз узламаныя дзьверы трапіў у краму і вынес адтуль тавараў на суму звыш 1,3 млн. рублёў. На гэты раз, аднак, злодзею - жыхару Валожынскага р-на не пашанцавала і ён быў затрыманы.

* * *

З асабістай маёмасьці найбольшую цікавасьць злачынцаў выклікалі аўтамагнітолы. Такіх крадзяжоў на тыдні зафіксавана звыш 20. Напрыклад толькі за адну ноч аўтаўладальнікі, якія пакінулі свае легкавікі на вул.Славацкага, не далічыліся трох магнітол.

* * *

У сераду злодзеі пранікլі ў кватэру начальніка аддзела ВА "Хваля", які пражывае на праспекце Будаўнікоў, і вынесьлі адтуль 15 аўтамагнітолаў "Гродна-302", залатыя і срэбраныя вырабы, а таксама 3500 даляраў.

ЗЛАЧЫНСТВЫ ТЫДНЯ

З пакоя інтэрната па вул.Школьная ў Ваўкавыску скрадзена ікона "Ісус Хрыстос" 17-га стагоддзя, якая належыла рабочай раённай бальніцы.

* * *

Вельмі дзіўны крадзёж здзейсьнены ў Скідалі. Там праз выбітае шкло злодзей забраўся ў дзіцячую бібліятэку і скраў адтуль старыя падшыўкі газет і часопісаў.

СТРАЛЯНІНА

Пошукі адагнанага "Масквіча" прывялі міліцыянтаў Кастрычніцкага РАЎС да в.Кашэўнікі, дзе яны і ўбачылі прапажу, а ля яе - двух маладых хлопцаў. Убачыўшы міліцыю, злодзеі кінуліся ўцякаць і толькі два стрэлы ўгору спынілі аднаго з іх. Злачынец затрыманы.

СКАНДАЛ

Былы дырэктар МП "Ірыда" А., дарэчы грамадзянін Расеі, незаконна атрымаў у ВКФ "Сузор'е" 17 млн. рублёў і разам з імі зьнік у невядомым напрамку.

НЯШЧАСЬЦІ

У в.Пасынкі Ваўкавыскага р-на шнурком ад пустышкі задушылася гадавалае дзіця, пакінутае без нагляду.

* * *

На ферме ў в.Чухны Смаргонскага р-на племянны бык задушыў 32-гадовага даглядчыка.

У.ДАНІЛОВІЧ.

АКТЫЎНАЕ ДОЎГАЛЕЦЦЕ

Восіпу Андрэевічу Таранка, жыхару в.Бандары Гарадзенскага раёна ўжо 98 гадоў. Можа, не зьдзіўлю такім паведамленьнем нікога, так як да гэтага ўзросту дажываюць і другія. Але... ня многія з іх захоўваюць працаздольнасьць. А вось у Восіпа Андрэевіча яна захавалася да гэтага часу, хоць пражыў сваё жыцьцё ня лёгка. З дзіцячых гадоў спазнаў цану хлеба, працуючы на кавалачку бацькоўскай зямлі. А калі вырас, зьведаў жаўнерскі лёс у акопах Першай сусьветнай і грамадзянскай войнаў, быў паранены. На радзіму вярнуўся толькі ў 1922 годзе, дзе разам з бацькамі давялося наводзіць парадак на зямельцы. І зараз Восіп Андрэевіч не сядзіць без справы: вясной і летам - на агародзе, восеньню - у лесе на нарыхтоўцы дроў, зімой - адмятае сьнег з падворка, а ў вольны час шмат чытае.

На здымку: В.А.Таранка.

Фатаграфаваў Ільля БАРЫСАЎ.

СХВАТКА НА ВАЛЧЭЦКАГА

У гадзіну ночы 23-га кастрычніка ў Наваградзкім ГРАЎС раздаўся званок. З прахадной хлебазавода паведамілі, што ля будоўлі новага дома па вул.Валчэцкага двое злачынцаў сякуць кабель. Калі нарад міліцыі прыбыў на месца, злодзеі схаваліся ў новабудоўлі і пачалі кідаць у яго цаглінамі. У адказ вартавыя правапарадку пачалі спачатку страляць угору, а потым кінуліся на штурм імправізаванай крэпасьці.

Падчас рукапашнай сутычкі адбыўся неспадзяваны пісталетны стрэл, якім быў паранены ў руку з уласнага "Макарава" старшыня міліцыі. Але адзін са злодзеяў усё ж быў затрыманы. Ім аказаўся неадназова судзімы 28-гадовы жыхар г.Жлобіна.

Георг СЫСОЙ.

НА МАГІЛЁЎШЧЫНЕ ЛЮБЯЦЬ КУБКІ

Прайшлі чарговыя гульні чэмпіянату Беларусі па футболу, якія прынесьлі некалькі нечаканых вынікаў.

Другі раз запар прайграе флагман беларускага футболу "Дынама". На гэты раз з лікам 0:1 землякам-тарпедаўцам. На фінішы I-га тура прытармазіў Віцебскі КІМ: ён згуляў у нічыю (0-0) ў Магілёве з мясцовым "Дняпром", але ўсё ж такі захаваў пяціачковы адрыў ад сваіх галоўных праследвацеляў - трох сталічных каманд і бабруйскага "Фандока", які, нягледзячы на паражэньне ў гасьцях ад "Дынама-93" (1:2), апусьціўся толькі на адну ступеньку ўніз.

Захаваў за сабой шостае месца гарадзенскі "Нёман", які падзяліў ачкі (1:1) у Лідзе з "Абутнікам".

Зьдзіўляе ФК "Маладзечна", якой пасьля перамогі над чэмпіёнам "накаўціраваў" (3:0) у Салігорску "Шахцёр". Дарэчы, фінішныя гульні для каманды Л.Румбуціса ня вельмі складаныя: "Шыньнік" і "Лакаматыў", якіх "Маладзечна" прымае дома.

Што не кажы, а інтрыга завязваецца ня кепская. Ёсьць надзея, што праз год-другі ўсё менш скептыкаў будзе ківаць на мястэчкова-правінцыяльны характар беларускага чэмпіяната.

* * *

У жаночым футбольна-кубкавым турніры зноў вядучыя пазіцыі ў прадстаўнікоў Магілёўшчыны, Чыста магілёўскі фінал: "Трыкатажніца" (Бабр.) - "Надзея" (Мг.) - 0:2.

І.ПРЫВАРОЦКІ.

«НЁМАН» І «ПАЛІМІР» У ЛІДЭРАХ

Мінулы тыдзень быў сваім для трох беларускіх хакейных клубаў, выступаючых ў адкрытым чэмпіянаце Расеі па хакею. "Палімір" двойчы на сваёй пляцоўцы перамог (2-1 і 5-2) гарадзенцаў. Затым у сваю чаргу ўжо "Нёман" у ролі гаспадароў экзаменаваў менскую каманду "Юнацтва". Лік сустрэч 7-2 і 7-4 на карысьць больш вопытных падапечных А.Варывончыка.

Г.Н.

«РЫТМ» ЕДЗЕ Ў РАСЕЮ

На адрас чэмпіёна Беларусі хакейнага клуба "Рытм" прыйшло запрашэньне ўзяць удзел ў міжнародным хакейным турніры па індорхакею (хакей пад дахам) у расейскім горадзе Электрасталь. Турнір прысьвечаны пачэснаму прэзыдэнту федэрацыі хакею на траве А.Л.Лейкіну і залічаны да міжнародных спаборніцтваў пад эгідай "ФІХ".

У гульнях возьмуць удзел шэсьць жаночых клубаў з Аўстрыі, Украіны, Расеі, Малдовы і Беларусі.

Дарэчы, флагману беларускага летняга хакею для ўмацаваньня фінансавага становішча патрэбны спонсары. За фундатарскія справы ХК "Рытм" бярэцца рэкламаваць тавары фірмаў. Кантактны тэлефон ХК "Рытм" - 44-12-42.

Г.У.

СУСТРЭЧА БЕЛАРУСКІХ І НЯМЕЦКІХ СТРАХОЎШЧЫКАЎ

У пачатку кастрычніка ў Менску праходзіла сустрэча страхоўшчыкаў, арганізаваная Беларускім Страхавым Саюзам і Ўсегерманскім Саюзам Страхоўшчыкаў пры садзейнічаньні Страхавога таварыства "Альтэ Лейпцыгер"(Германія). На ёй прысутнічалі буйныя страхавыя фірмы Германіі, больш за 50 беларускіх страхавых кампаній, прадстаўнікі страхавога бізнэса з ЗША, Францыі, Расеі. Адзначалася, што страхаваньне па сваёй сутнасьці заўсёды сацыяльнае, а таму ва ўмовах сацыяльна арыентаванай рыначнай эканомікі трэба забясьпечваць дадатковую абарону грамадзян у сферы медыцынскага страхаваньня, пенсіённага забеспячэньня і іншых.

На сустрэчы былі абмеркаваны пытаньні недзяржаўнага пенсіённага страхаваньня, удасканаленьня страхавога заканадаўства рэспублікі, праблемы падаткаабкладаньня. Як адзначыў прэзыдэнт Страхавога Саюза В.Хальпярчук, канферэнцыя была разьлічана ня столькі на страхоўшчыкаў, колькі на тых людзей, якія павінны вызначаць палітыку дзяржавы, у тым ліку і ў сферы страхаваньня. "Дзяржава, напэўна, павінна быць зацікаўлена, каб страхаваньне накапіла вялікі грашовы патэнцыял, а пасьля гэтага, як прынята ва ўсім сьвеце, праз шэраг мер рэгуляваньня прымусіць страхоўшчыкаў інвеставаць гэтыя грошы ў дзяржаўныя праграмы. Праўда, гэтае пытаньне не такое простае, як гучыць, але тым ня менш, сёньня я поўны аптымізма. Тым больш, што да гэтай сустрэчы наш урад праявіў дастаткова сур'ёзны інтарэс".

СІМ

ВІНШУЕМ ЮБІЛЯРА!

Вялікаму беларускаму вучонаму, мовазнаўцу Івану Якаўлевічу Лепешаву спаўняецца 70 год. Чалавек нялёгкага жыцьцёвага лёсу, ён заўсёды заставаўся і застаецца верным сынам Беларусі. Вялікі працаўнік, таленавіты дасьледчык, Іван Якаўлевіч стаў аўтарам шэрагу навуковых прац, як "Этымалагічны слоўнік фразеалагізмаў", "Лінгвістычны аналіз літаратурнага твора", "Фразеалагічны слоўнік беларускай мовы" і інш. Плённа працуе Іван Якаўлевіч і з маладымі навукоўцамі, шчодра дзеліцца сваім вопытам і ведамі. Хочацца пажадаць юбіляру моцнага здароўя, доўгага жыцьця і не менш плённай працы ў будучым.

У N 34 "Пагоні" не па віне рэдакцыі ў артыкуле "Як сто даляраў спакусілі сьвятара" згадана імя былога сьвятара з Зэльвы Валяньціна. На самой справе імя сьвятара - Васіль. Перапрашаем.

"ПАГОНЯ"

РЭДАКЦЫЙНАЯ РАДА

Заснавальнік:
культурна-асьветніцкі фонд "БАЦЬКАЎШЧЫНА".

Адрас рэдакцыі: 230023, г.Горадня, вул.Дамініканская, 1.
Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.
Газета выдаецца па пятніцах 4 разы на месяц.
Пры перадруку спасылка абавязкова.
Індэкс 63124. Ліцэньзія № 465.
Фотанабор, афсэтны друк.
Гарадзенская вабласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г.Горадня, вул.Паліграфістаў,4.
Заказ 4239.
Наклад 4592 паасобнікі.